T.C.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: ÇORUM İLİ ÖRNEĞİ

ÖZGÜR TURAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Nuray ZAN

Çankırı – 2023

T.C.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: ÇORUM İLİ ÖRNEĞİ

Özgür TURAN

ORCID: 0000-0002-3947-118X

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Nuray ZAN

Çankırı – 2023

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ ..... **ii**

TEZ KABUL VE ONAY ..... **iii**

ÖNSÖZ ..... **vi**

ÖZET ..... **vii**

ABSTRACT ..... **viii**

KISALTMALAR ..... **ix**

TABLO LİSTESİ ..... **x**

ŞEKİL LİSTESİ ..... **xii**

1. GİRİŞ **1**

1.1. Problem Durumu 1

1.2. Araştırmanın Amacı 3

1.3. Araştırmanın Önemi 3

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları 4

1.5. Araştırmanın Varsayımları 4

1.6. Tanımlar 5

1.7. İlgili Araştırmalar 5

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE **8**

2.1. Uzaktan Eğitimin Tanımı 8

2.2. Uzaktan Eğitimin Tarihçesi 9

2.2.1 Dünyada Uzaktan Eğitim 10

2.2.2 Türkiye'de Uzaktan Eğitim 12

2.3. Uzaktan Eğitim Modelleri 14

2.4. Uzaktan Eğitim Avantaj ve Sınırlılıkları 15

2.4.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları 16

2.4.2. Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları 17

2.5. Geleneksel Eğitim ve Uzaktan Eğitim Arasındaki Farklar 18

2.6. Yaşam Boyu Öğrenmede Uzaktan Eğitimin Rolü 20

2.7. Uzaktan Eğitimde Öğretmen ve Öğrenci Rolleri 22
2.8. Uzaktan Eğitimde Teknoloji..... 23
2.8.1. Teknoloji Eğitim İlişkisi 24
2.8.2. Eğitim Teknolojisi ve Uzaktan Eğitim..... 25
2.8.3. Eğitim Alanında Kullanılan Güncel Teknoloji ve Materyaller..... 27
3. YÖNTEM 29
3.1. Araştırmanın Modeli 29
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi 29
3.2.1 Demografik Özellikler..... 30
3.2.1.1 Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı..... 30
3.2.1.2 Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türlerine Göre Dağılımı 30
3.2.1.3 Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı 31
3.2.1.4 Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Merkezine Göre Dağılımı 32
3.2.1.5. Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Lisans ve Lisans Üstü Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı..... 32
3.2.1.6. Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Teknoloji Kullanımı İçin Aylık Ayırdıkları Bütçeye Göre Dağılımı 33
3.3. Araştırmanın Değişkenleri 33
3.4. Veri Toplama Aracı..... 34
3.5. Verilerin Toplanması..... 35
3.6. Verilerin Analizi..... 36
3.7. Geçerlik ve Güvenirlik Analizi 38
4. BULGULAR VE TARTIŞMA..... 40
4.1 Tarih Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bulgular 40
4.1.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular..... 40
4.1.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular..... 47
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular 48
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular..... 50

4.1.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular 51
4.1.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular 52
4.1.7. Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular 53
5. SONUÇ VE ÖNERİLER 56
5.1. Sonuçlar 56
5.2. Öneriler 61
KAYNAKÇA 64
EKLER 70
Ek 1 Kullanılan Ölçek 70
Ek 2 Etik Kurul Başvuru Dilekçesi 74
Ek 3 Etik Kurul Onayı 75
Ek 4 Ölçek Kullanım İzni 76
Ek 5 Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzni 77
Ek 6 Örneklem Alınan Bazı Okullardan Görseller 78
ÖZGEÇMİŞ 80

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunmuş olduğum *Tarih Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Teknoloji Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi: Çorum İli Örneği* adlı çalışmanın öneri basamağından son aşamasına kadar bilimsel ve etik ilkelere uygun hareket ettiğimi, doğrudan ya da dolaylı olarak çalışmamda kullandığım her alıntıya atıf yapıldığını ve kaynakçada yer verildiğini beyan ederim.

10/02/2023

İmza

Özgür TURAN

TEZ KABUL VE ONAY

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Özgür TURAN tarafından hazırlanan *Tarih Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Teknoloji Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi: Çorum İli Örneği* başlıklı bu çalışma, 10*/02/2023* tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *oybirliği* ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman	: Doç. Dr. Nuray ZAN	İmza: ……..
Üye	: Doç. Dr. Burcu Umut ZAN	İmza: ……..
Üye	: Doç. Dr. Eda ERDAŞ KARTAL	İmza: ……..

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../..../ 202.. tarih ve ..... sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Coşkun POLAT

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Tez dönemim boyunca bilgisi ve tecrübesi ile bana yol gösteren; sabrı, güveni ve hoş görüsü ile çalışmanın tamamlanmasında çok büyük bir paya sahip olan danışmanım Sayın *Doç. Dr. Nuray ZAN*'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez savunma jürisinde yer almayı kabul ederek çalışmamın niteliğini artırabilmem için beni önerileri ile yönlendirerek bilgi ve tecrübelerini paylaşan çok değerli hocalarım Sayın Doç. Dr. Burcu Umut ZAN'a ve Sayın Doç. Dr. Eda Erdaş KARTAL'a çok teşekkür ederim.

10/02/2023

Özgür TURAN

ÖZET

Tezin Başlığı : Tarih Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Teknoloji Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi: Çorum İli Örneği
Tezin Yazarı : Özgür TURAN
Danışman : Doç. Dr. Nuray ZAN
Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri
Tezin Türü : Yüksek Lisans
Kabul Tarihi :.10/02/2023

Dünyanın değişen şartlarına ayak uydurma mücadelesi olan teknoloji, her geçen gün gelişmekte bu gelişme de kaçınılmaz bir şekilde eğitimi ve eğitim anlayışını etkilemektedir. 2020 yılında dünyanın genelini etkisi altına alan Covid-19 pandemi dönemi ile başlayan uzaktan eğitim süreci de eğitim ve teknoloji ilişkisinin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur.

Bu çalışmadaki amaç tarih branşında görev yapan öğretmenleri farklı değişkenler yönünden teknoloji kullanım düzeylerini incelemektir. Bu amaçla Çorum ilinde 2022-2023 eğitim öğretim yılında farklı ortaöğretim kurumlarında görev yapan 91 tarih öğretmenine Bayraktar (2015) tarafından geliştirilen "Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği" uygulanmış; bu uygulama ile toplanan veriler SPSS İstatistik Programı vasıtası ile çözümlenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeylerinin incelenmesi ana problemi üzerinden teknoloji okuryazarlığı, derse teknoloji entegrasyonu, sosyal etik ve yasal hükümler ve iletişim olmak üzere ölçeğin dört alt boyutu analiz edilmiştir. Tarih öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, teknoloji alanında eğitim, yerleşim merkezi, okul türü değişkenlerine göre teknoloji kullanım düzeyi betimsel analiz, aritmetik ortalama, standart sapma, ilişkisiz örneklemler t testi, tek faktörlü gruplar arası varyans analizi ile ortaya koyulmuştur. Genel değerlendirilme sonunda öğretmenlerin; teknoloji okuryazarlığı alt boyutunda orta düzeyde olduğu; derse teknoloji entegrasyonu alt boyutunda iyi düzeyde olduğu, sosyal etik ve yasal hükümler alt boyutunda çok iyi düzeyde, iletişim alt boyutunda iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin özellikleri farklılaşmakta bu duruma bağlı olarak teknoloji kullanımı farklı boyutlarda değişkenlik göstermekte olup uzaktan eğitimde verimliliği etkilediği düşünülmektedir. Çalışmada elde edilen sonuçlar üzerine önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Tarih öğretmeni, Teknoloji kullanımı

ABSTRACT

Thesis Title **:** Examining the Technology Usage Levels of History Teachers in the Process of Distance Education: The Case of Çorum Province
Author **:** Özgür TURAN
Supervisor **:** Assoc. Prof. Dr. Nuray ZAN
Deparment **:** Department of Educational Sciences
Thesis Type **:** Master's Thesis
Date **:** 10/02/2023

Technology, which is a struggle to keep up with the changing conditions of the world, is developing day by day, and this development inevitably affects education and the understanding of education. The distance education period, started with the Covid-19 pandemic, especially in 2020, showed how important the relationship between education and technology is.

The aim of this study is to examine the technology use levels of history teachers in terms of various variables. For this purpose, the "Scale for Determining the Levels of Educational Technology Use of Teachers" developed by Bayraktar (2015) was applied to 91 history teachers working in different secondary education institutions in the province of Çorum in the 2022-2023 academic year; The obtained data were analyzed with SPSS Statistics Program. In line with the purpose of the study, four sub-dimensions of the scale were analyzed, namely technology literacy, technology integration into the lesson, social ethics and legal provisions and communication, through the main problem of examining the technology use levels of history teachers. Descriptive analysis, arithmetic mean, standard deviation, unrelated samples t-test, and one-factor analysis of variance between groups were used to determine the level of technology use of history teachers according to the variables of gender, age, education level, education in the field of technology, place of residence, school type. At the end of the general evaluation, the teachers; medium level in technology literacy sub-dimension; It was determined that it was at a good level in the sub-dimension of technology integration into the lesson, at a very good level in the sub-dimension of social ethics and legal provisions, and at a good level in the sub-dimension of communication. As a result, the characteristics of teachers vary in different dimensions in the use of technology. Depending on this situation, the characteristics of teachers differ and it is thought that this situation affects productivity in distance education. Suggestions were made on the results obtained in the study.

Keywords: Distance learning, history teacher, information technology

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
ODTÜ	Ortadoğu Teknik Üniversitesi
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
s.	Sayfa
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel Ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UZEM	Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
YAYKUR	Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu
YÖK	Yüksek Öğretim Kurulu

TABLO LİSTESİ

Tablo No Sayfa

Tablo 3.1: Örneklemi oluşturan Çorum İlinde görevli tarih öğretmenlerinin cinsiyete göre dağılımı 30
Tablo 3.2: Örneklemi oluşturan Çorum İlinde görevli tarih öğretmenlerinin görevli oldukları okul türüne göre dağılımı 31
Tablo 3.3: Çorum İlinde görevli tarih öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre dağılımı 31
Tablo 3.4: Çorum İlinde görev yapan tarih öğretmenlerinin görevli oldukları yerleşim merkezine göre dağılımı 32
Tablo 3.5: Çorum İlinde görev yapan tarih öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre dağılımı 32
Tablo 3.6: Çorum İlinde görev yapan tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanımına ayırdıkları aylık bütçenin dağılımı 33
Tablo 3.7: Ölçek faktörleri ifade sayısı tablosu 34
Tablo 3.8: Ölçek faktör boyutlarına ait analiz sonuçları 36
Tablo 4.1: Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerine ait betimsel istatistikler 40
Tablo 4.2: Teknoloji okuryazarlığı alt boyut İnceleme analizi 42
Tablo 4.3: Derse teknoloji entegrasyonu ikinci alt boyut incelenme analizi 44
Tablo 4.4: Sosyal etik ve yasal hükümler üçüncü alt boyut İnceleme analizi 45
Tablo 4.5: İletişim dördüncü alt boyut İnceleme analizi 46
Tablo 4.6: Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri cinsiyet değişkenine göre inceleme analizi 47
Tablo 4.7: Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin yaş değişkenine göre analizi 48
Tablo 4.8: Levene Testi 49
Tablo 4.9: Yaş Gruplarının Tamhane Testi Değerlendirmesi 49
Tablo 4.10: Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri lisans-lisansüstü eğitim değişkenine göre inceleme analizi 50
Tablo 4.11: Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri teknoloji eğitimi alma değişkenine göre inceleme analizi 51

Tablo 4.12: Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri okulun bulunduğu yerleşim merkezi değişkenine göre inceleme analizi..... 52

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil No Sayfa

Şekil 2.1: Dünyanın bazı ülkelerinde uzaktan eğitim uygulaması başlangıç tarihleri 12

Şekil 3.1: Ölçek faktör boyutları Q-Q grafiği 37

1. GİRİŞ

20. yüzyılın ortalarından itibaren başlayan bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler 21. Yüzyılın son çeyreğinde en yüksek seviyeye ulaşmıştır (Eliküçük, 2006). Bilimin pratiğe dönüşmesi olarak tanımlanan (Kılıçer, 2008) teknoloji ve onun getirdiği yenilikler gündelik hayatın her alanında yadsınamaz bir şekilde kullanılır hale gelmiştir. Bilgi paylaşımı ve bilginin yaygın hale getirilmesi gibi alanlarda meydana gelen gelişmelerin sonucunda eğitsel alanda da teknolojinin kullanılması artık önüne geçilemez bir duruma gelmiştir (Güvendi, 2014).

Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin ilerlemesi ile insanlığın çevresini algılama, ona hâkim olma ve yön verme gayreti devam etmektedir. Bu durum istese de istemese de ülkeleri bir rekabet durumuna düşürmektedir. Ülkeler eğitimi kendi insanlarının teknoloji ve bilgi elde etme düzeyinde ulaşmakta araç olarak görmektedir (Eliküçük, 2006). Hayatın farklı alanlarında kullanılan teknolojik gelişmelerin eğitim alanında da kullanılması bilgi çağına yetişebilmek için mühimdir. Teknoloji öğrenme faaliyetlerinin ilk anda meydana geldiği durumlardan başlayarak eğitim alanında uygulanmaktadır (Kılıçer, 2008).

Teknolojinin hâkim olduğu bir yaşam alanına uyum sağlamak isteyen insana gerekli kabiliyetlerin kazandırılması, eğitim ve teknoloji arasında bir ilişkinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu ilişkinin sonucundan doğan eğitim teknolojisi terimi eğitim alanındaki teorilerin aktif ve faydalı bir şekilde pratik hale getirilmesi için personel, malzeme vb. oluşan sistemlerin tamamıdır (Alkan, 1974).

1.1. Problem Durumu

Eğitimde teknolojinin kullanım alanlarından bir tanesi de uzaktan eğitimdir. Mektupla öğretim ile başlayan ve 1700lü yıllara kadar uzanan uzaktan eğitim kavramı teknolojik yenilikler ile gelişirken günümüz Eğitim teknolojisinin katkısı ile

oldukça önemli bir yere gelmiştir. Günümüzde de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından meydana getirilen Eğitim Eğitim Ağı (EBA) ile EBA'ya ait alt yapıyı kullanan ve farklı hedeflerin karşılanması için öğretmenlere yaşamları boyunca e-öğrenme fırsatı sunma için tasarlanmış olan Uzaktan Eğitim Merkezi (UZEM) (Özbay, 2015) uzaktan eğitimin örneklerindendir.

Uzaktan eğitimde bir kitle iletişimi olduğundan bu iletişim ortamının ne şekilde, nasıl meydana geleceği ve karşılıklı etkileşimin kapsamı klasik eğitim etkinliklerine göre daha fazla önem arz etmektedir. Uzaktan eğitimde teknolojinin tercihinin eğitim faaliyetinin, program geliştirme aşamalarının tümüne etki etmesi sebebi ile teknoloji ve kullanılacak eğitim ortamının seçimi oldukça önemlidir. Planlanan ders için eğitim faaliyeti, eğitimin niteliği vb. açılardan dersin sunumunda kullanılacak teknoloji oldukça önemli bir role sahiptir (Girginer & Özkul, 2004). Günümüz olağan şartlarında sınıf ortamında ve yüz yüze örgün eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü süreçte bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim öğretim etkinliklerinde bir destek olarak görülmektedir. Dünyada kaçınılmaz bir şekilde etkisini hissettiren covid-19 bulaşıcı hastalığı ve pandemi döneminin yüz yüze eğitimin olağan akışına engel olması, teknolojinin yardımcı destek aracı olmaktan nerdeyse eğitim öğretim etkinliğinin vazgeçilemez öğelerinden biri haline gelmesine sebep olmuştur. Bu durum öğretmenin önemini azaltmamış; öğrenme-öğretme etkinlikleri içerisinde teknolojiyi kullanmak ve var olan teknolojik imkânları eğitim öğretim faaliyetlerine uyumlu hale getirmek gibi yeterlilikler konusunda öğretmeni zorlamaya başlamıştır.

Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre öğrenme durumlarının oluşturulmasında, güdülenmesinde, aktif öğrenmelerin sağlanmasında, bilgi ve becerilerin aktarılmasında eğitim teknolojileri oldukça önemli bir etken olsa da en önemli rol öğretmene ait olup öğretmenden de eğitim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanabilmeleri beklenmektedir. Eğitim teknolojilerindeki gelişmeler öğretmenlerin öğretim etkinliklerinde için kullandıkları araç gereçleri zenginleştirmiştir. Bu durum öğretmenlerin teknoloji kullanımı konusundaki yeterliliklerini mühim bir hale getirmiştir (Eliküçük, 2006).

Çorum ilinde görev yapan tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi araştırmanın ana problemi olarak belirlenmiştir.

Alt Problemler

1- Çorum ilinde görev yapan tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeyleri nasıldır?

2- Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

3- Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri tarih öğretmenlerinin yaşlarına göre farklılık göstermekte midir?

4- Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri tarih öğretmenlerinin lisansüstü eğitim durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

5- Eğitim teknolojileri kullanım düzeyi; tarih öğretmenlerinin teknoloji alanında eğitim alma durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

6- Eğitim teknolojileri kullanım düzeyi; tarih öğretmenlerinin görev yaptığı okulun bulunduğu yerleşim merkezine göre farklılık göstermekte midir?

7- Eğitim teknolojileri kullanım düzeyi tarih öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Çağımızda teknolojik fırsatlar sayesinde oluşturulan eğitim araç-gereçleri değişik duyu organlarını daha fazla etkiler hale gelmiştir (Güvendi, 2014). Tarih biliminin yapısı gereği yüz yüze sınıf ortamında bile soyut ve ezbere dayalı bazı kavram ve durumların öğretilmesinde konuları somutlaştırmak görselleştirmek ve öğrenci ilgisini canlı tutmak oldukça zor iken uzaktan eğitim döneminde bu durum daha da güçleşmektedir. Öğrencinin dikkatini çekmek, farklı duyu organlarına hitap etmek ve öğrenme öğretme etkinliği içerisinde öğrenciyi aktif kılmak için uzaktan eğitim sürecinde bilgi ve iletişim teknolojisinin kullanımı daha çok önem kazanmaktadır. Araştırmanın amacı uzaktan eğitim sürecinde tarih öğretmenlerin teknoloji kullanım düzeylerinin bizzat kendileri tarafından ortaya konulmasını sağlamaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Ülkemizde öğretmen yetiştirme faaliyetlerinin hizmet öncesinde ve hizmet içinde olarak iki şekilde uygulandığı görülmektedir. Öğretmenlerin hizmet öncesi yetiştirme

faaliyeti eğitim fakülteleri tarafından yerine getirilirken hizmet içinde ise bu görev Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yerine getirilmektedir. Yapılan araştırmada ele edilecek sonuçların hem eğitim fakültelerinde okutulmakta olan ders içeriklerinde hem de Milli Eğitim Bakanlığı'nın gerek merkezi gerekse mahalli olarak planlayacağı eğitim faaliyetlerinde teknoloji eğitimi ağırlığının belirlenmesinde yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bir diğer açıdan mesleki gelişim sorumluluğun yükseköğretim kurumları ve Milli Eğitim Bakanlığı'nda olması öğretmenin aynı zamanda bir birey olduğunu ve kendi gelişiminden sorumlu olduğu gerçeğini de değiştirmemelidir. Bireylerin olduğu gibi öğretmenlerin de kişisel gelişimi yaşamın tamamını kapsamaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçların tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanımı konusunda bir ayna görevi görmesi ve onların kendi kişisel gelişim etkinliklerine de yön vermesi temenni edilmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma MEB'e bağlı resmi ortaöğretim kurumlarında 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında Çorum ilinde görev yapan 91 tarih öğretmenine uygulanan anket ve bu anketten elde edilen veriler ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmada; öğretmenlerin ölçeğe dürüst ve içtenlikle cevap verdikleri kabul edilmiştir.

Seçilen örneklem Çorum İlinde görev yapan Tarih öğretmenlerini temsil ettiği kabul edilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçekte yer alan maddelerin "Eğitim teknolojisi kullanım düzeyini" belirlediği varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

E-Posta: İnsanlar arasında iletişim ve haberleşmeyi normal mektuplar gibi sanat ortam üzerinden sağlayan elektronik mektup (Uşun, 2006).

Yaygın Eğitim: Öğrenme için herhangi bir basamak ya da dere dikkate alınmadan düzenlenen öğrenme etkinlikleridir (Yumbul, 2021)

Örgün Eğitim: Belirlenmiş basamak ve dereceleri kapsayan içeren ve aşamalı olma özelliği olan bir eğitim biçimidir (Yumbul, 2021).

1.7. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde uzaktan eğitim ve eğitimde teknoloji kullanımı ile yapılan araştırmalar sonucunda; tarih dersi öğretmenleri ile sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin teknoloji yeterlilikleri ve tarih dersi ile sosyal bilgileri dersinde teknoloji kullanımının öğretime etkisini inceleyen bazı araştırmalara yer verilmiştir.

Ergüven ve Pamuk MEB'e bağlı resmi ve özel ortaöğretim kurumlarında 2022 yılında yapılan bir araştırmada görevde bulunan tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojisi ile ilgili öz yeterlilik ve tutumlarını incelenmiştir. Bilgi formunu, yeterlilik ölçeği ve tutum ölçeğini içeren anket ile araştırma verilerini toplamışlardır. SPSS 25.0 programı kullanılarak gerçekleştirdikleri analiz neticesinde tarih öğretmenlerinin, eğitim teknolojisi kullanımında kendilerini yeterli gördükleri ve eğitim teknolojisinin tarih derslerinde kullanımı konusunda da olumlu düşünceye sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

10. sınıflarda tarih dersinde bilgisayar destekli öğretimin etkisi incelenmiştir (Yağcı, 2017). Öğrencilerin akademik başarısına, öğrenilenlerin kalıcı hale gelmesine ve bilgisayara yönelik tutumlarına etkisinin incelendiği çalışmada yarı deneysel desen kullanılmıştır. Deney grubunda bilgisayar destekli öğretim yöntemi, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemler ile uygulanmıştır. Veri ele etmek için araç olarak akademik başarı testi, açık uçlu sorular, bilgisayar destekli eğitime yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda bilgisayar destekli öğretim uygulanan deney grubunun lehine ayırt edici bir fark gözlendiği belirtilmiştir.

2017 yılında Sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknoloji yeterliliklerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amacı hem nicel hem de nitel araştırma desenlerinin kullanıldığı bir araştırma Gündoğan tarafından yapılmıştır. Araştırmada veri ele etmek amacı ile anket ve mülakat yöntemi kullanılan bir uygulama yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin teknoloji yeterliliklerinin üst seviyede olmadığını görmüş; erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere; 1 yıldan 5 yıla kadar kıdemi bulunan öğretmenlerin de öğretmenlik mesleğinde daha fazla kıdeme sahip öğretmenlere nazaran teknolojik yeterlilik açısından daha nitelikli durumda olduğunu tespit etmiştir. Yapılan görüşmeler sonucunda da eğitim teknolojilerinin kullanımı konusunda öğretmenlerin yetersizliklerinin olduğunu ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamada zorlandıkları sonucuna ulaşmıştır.

Kütahya ilinde 6. Ve 7. sınıflarda derse giren 12 sosyal bilgiler öğretmeni ile 2014 yılına Özel tarafından eğitimde teknoloji kullanımını araştırmak üzere bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada teknolojinin kullanımını saptayarak ihtiyaçların ve eksikliklerin belirlenmesi istenmiştir. Veri toplama aracı olarak tarih konularının öğretilmesinde teknoloji kullanımını belirlemek üzere bir anket uygulanmıştır. Uygulamanın sonucunda kıdemli öğretmenlerin teknolojiyi daha fazla kullandıkları, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin teknolojik araçları daha fazla kullandıklarını belirtmiştir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun teknolojinin öğretimde verimi arttırdığına inanarak teknolojik araçlara olumlu baktığını, ancak bu olumlu bakış açısının araçların kullanımını arttırmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Ankara ilinde Anadolu lisesinde görev yapan tarih öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) uygulamalarına yönelik düşünceleri 2019 yılında Şahin ve Erman tarafından araştırılmıştır. Araştırmada 9. Sınıf tarih dersinin öğretimi esas alınmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; öğretmenler EBA ile ilgili olarak öğretim programı ile uyumlu oluşu, öğrencinin çok sayıda duyu organına hitap etmesi ve tarih dersinde öğretimi zenginleştirmesi gibi olumlu yönlerini belirtirken EBA içeriğine alternatif uygulamaların eklenmesi ihtiyacı olduğunu belirten görüşlere ulaşılmıştır.

Eğitim öğretim uygulamalarında Covid 19 döneminde bir takım değişikliler meydana gelmiştir. Uzaktan eğitimin etkili olduğu bu dönemde 2022 yılında Altuntaş tarafından Tekirdağ ili Çerkezköy ilçesinde 16 tarih öğretmeni, 264 ortaöğretim öğrencisi ile nitel araştırma yöntemi kullanılarak bir çalışma yürütülmüştür. Çalışmada öğretmen ve öğrencilerin teknoloji bilgi yeterlilikleri, tarih öğretiminde teknoloji ile uyumda web 2.0 araçlarına ilişkin bilgi düzeyleri ve öğrencilerin teknoloji ve bilgisayara ilgileri gibi durumları incelemek maksadı ile ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Google formlar vasıtası ile edinilen verilerin analizi betimsel analiz yolu ile gerçekleştirilmiştir. Uygulanan çalışma neticesinde öğretmenler ve öğrencilerin teknolojik açıdan yeterlilik sahibi oldukları, tarih öğretiminde teknoloji kullanımının faydalı görülmesi ile birlikte daha da geliştirilmesi gerektiği, öğretmenlerin teknoloji konusundaki ilgilerinin bireysel çabaları sonucu yükseldiği, web 2.0 ve interaktif öğrenme yoları konusunda bilgi sahibi olmalarına rağmen içerik ve materyal ortaya çıkarma konusunda yeterli sayıya ulaşılamadığı sonucuna ulaşmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Uzaktan Eğitimin Tanımı

İlgili literatür incelendiğinde uzaktan eğitim kavramının farklı şekillerde bir çok tanımının yapıldığı görülmektedir. İşman (1998)'a göre uzaktan eğitim, değişik platformlarda yer alan öğrenci ve öğretim elemanlarının, iletişim teknolojisi ve posta hizmetlerinin kullanımı ile öğrenme ve öğretim etkinliklerini yerine getirdikleri bir eğitim yöntemi şeklidir.

Uzaktan eğitim, alışılagelmiş öğretme ve öğrenme metotlarının yetersizlikleri sebebi ile sınıf içerisindeki faaliyetleri yerine getirmenin mümkün olmadığı hallerde, eğitim faaliyetlerini tasarlayanlar ve bu faaliyetleri yürütenler ile öğrenciler arası etkileşim ve bilgi alış verişinin bu özel duruma uygun olarak düzenlenmiş öğretim birimleri ve birbirinden farklı platformlar vasıtası ile belli bir merkez tarafından karşılandığı öğretim usulüdür (Alkan, 1987).

Uzaktan Eğitim eğitici ile öğrencinin birbirlerinden uzak bir şekilde yer aldıkları bir platformda öğretimin birçok fonksiyonunun, yerine getirildiği, formel bir eğitim şeklidir (Verduin & Clarck, 1994) .

Uzaktan eğitim, değişik ortamlarda yer alan öğrenci, öğretmen ve eğitsel araç gereçlerin haberleşme teknolojileri vasıtasıyla yan yana getirildiği bir eğitim biçimidir (Al & Madran, 2004).

Uzaktan eğitim, her birisi ayrı mesuliyeti sahiplenen öğretmenlerin meydana getirdiği bir takım tarafından öğrencilere danışmanlık yapılması, öğrenci başarısının kollanması ve öğretilmiş öğelerin gösterilmesi etkinliklerinin kendiliğinden işleyecek bir biçimde sistemli olarak tanzim edilmesidir (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitim kavramı öğretmen ile öğrencinin ortam ve zaman bakımından birbirlerinden değişik platformlar için oluşturulan öğrenme etkinliklerinin tamamını ifade eder (Uluğ & Kaya, 1997).

2.2. Uzaktan Eğitimin Tarihçesi

Uzaktan eğitim kavram olarak 1700'lü yıllarda ortaya çıkmış olup o günlerden itibaren günümüze kadar da uygulanagelmiştir. Oldukça uzun geçmişi olan uzaktan eğitim etkinlikleri teknoloji alanındaki gelişmelerle birlikte ilerlemiş ve ilerlememiş bütün ülkelerde daha da ilerleyerek hızlı bir şekilde yaygınlık kazanmıştır. Uzaktan eğitimin tarihsel manada ilerlemesini incelemek bu alanda yapılacak eğitim aktivitelerinin gelişmesinde önemli bir rol oynayacaktır (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitimin ortaya çıktığı devirlerde haberleşme yolu olarak sadece yazılı posta kullanılmıştır. Bu yazılı etkinliklerde öğrenci ve öğretmen arasında kullanılan materyallerin çoğunun yazılı materyaller olması nedeniyle uzaktan eğitim mektupla eğitim olarak tanımlanmıştır (Kaya, 2002). Uzaktan eğitimin başlangıcında mektupla öğrenimin kabul görmüş olması nedeni ile eğitim kurumları bu eğitimlerini posta yolu ile gerçekleştirmeye başladılar. Bu durumun sonucunda mektupla öğretim yolu gün geçtikçe gelişen usul olarak kabul edilmiştir (İçten, 2006). Mektupla öğrenim yolu İngiltere, Fransa, ABD, ve Almanya'da uygulanmış ve bunun sonucunda hızlı bir şekilde yaygınlık kazanmıştır. İçinde derneklerin ve iş çevrelerinin de bulunduğu birçok müessese mektupla öğrenimden aktif bir şekilde yararlanmıştır. Bu dönemin ardından internet ve çoklu ortam teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler uzaktan eğitim alanında yeni bir dönemin başlamasına sebep olmuştur. (Çetin, Çakıroğlu, Bayılmış, & Ekiz, 2004).

Mektupla öğretim etkinlikleri ile başlayan teknolojik alanda meydana gelen gelişmeler ile paralel bir şekilde ilerlemesini devam ettirerek, Eğitim alanındaki teknolojik gelişmeler ile bugünkü mana ve ehemmiyetini kazanan uzaktan eğitim (Özbay, 2015) kavramı, 1990'lar ile ileriki dönemde, uzaktan eğitimin gücünü kapsayamaz hale gelmiştir. Bu durumun sebebini kitle iletişim vasıtalarının yaygın hale gelmesi ve teknolojik alanda mühim gelişmeler oluşturmuştur (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitimin ilerlemesi açısından 20 Mart 1728 tarihi oldukça önemlidir. Bu tarihte Boston Gazetesi'nde uzaktan eğitim aracılığı ile Steno Derslerinin verileceği

açıklanmıştır. Yine 1833 yılındaki bir ilanda mektup yolu ile öğrenimin yerine getirileceği açık bir şekilde beyan edilmiştir (Uşun, 2006). Bahsedilen bu ilanlarda planlanan derslerin verilip verilmediğinin, öğrenci-öğretmen arasında iki taraflı bir haberleşmenin gerçekleşip gerçekleşmediğinin, bu dersler gerçekleşse bile herhangi bir puanlandırmanın geçekleşip gerçekleşmediğinin tam olarak belirlenmemesi dolayısı ile uzaktan eğitim uygulamasına dair mutlak kanıtların ortaya konmasını engellemektedir (Kaya, 2002).

2.2.1 Dünyada Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitimin dünyada ilk olarak İngiltere'nin Bath şehrinde, 1840 yılında mektup vasıtası ile steno öğretimine başlayan stenograf Isaac Pitman tarafından uygulanmış olduğu kabul edilmektedir. Pitman burada öğretim faaliyetlerinde İncilin içerisinde bulunan ufak parçaları steno kullanarak yazmayı öğretmiş aynı zamanda işlenen derslerde öğrenci başarılarını da notla değerlendirmiştir. Uzaktan eğitim alanında daha teşkilatlı atılımların yapıldığı 1856 yılında Charles Toussaint ve Gustav Langenscheid Almanya'nın Berlin şehrinde bugün hala Langenscheid adıyla öğretim materyalleri yayını yapan o dönemde uzaktan eğitim uygulamasını gerçekleştiren dil okulunu meydana getirmişlerdir. Uzaktan eğitim alanında başlangıç olarak teşkilatlı teşebbüs şeklinde görülen Langenscheid Dil Okulu'nun kuruluşunun devamında (Kaya, 2002) ABD'de New York şehrinde Anna Eliot Ticknor'un 1873 yılında kurduğu Evde Çalışmayı Destekleme Derneği de uzaktan eğitim alanında bir uygulama şeklinde görülmektedir (Verduin & Clarck, 1994).

ABD'de bulunan Illinois Wesleyan Üniversitesi lisans ve yüksek lisans seviyesinde 1874 yılında uzaktan eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmiş ancak 1910'da bu çalışmalar sona ermiştir (Yumbul, 2021). 1883 yılında New York Ihaca'da Mektupla Eğitim Üniversitesi kurulmuş, varlığını bir müddet devam ettirmiş ardından Illinois Wesleyan Üniversitesi gibi faaliyetleri sona ermiştir (Hızal, 1983). Yine 1950 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde askeri maksatlı uzaktan eğitimlerin verildiği görülmektedir (Uşun, 2006).

Almanya Berlin'de 1884'te Rustinches Uzaktan Öğretim Okulu üniversiteye giriş sınavı için öğrenci hazırlayarak faaliyetlerini başlatmıştır. (Kaya, 2002). 1891 yılında yine Amerika Birleşik Devletleri'nde bir broşür yayınlayarak madencilik usullerini ve maden ocaklarında meydana gelebilecek felaketler karşısından uygulanması gereken tedbirler konusunda bilgilendirme yapmaya başlayan bir gazete Pennsylvania'da yayınlanmıştır. Bu teşebbüslerin ardından 1891'de Wisconsin Üniversitesi yönetim kurulu uzaktan eğitim derslerinin yaygın hale getirilmesinde karara varırken, 1892'de de Chicaco Üniversitesi de uzaktan eğitim bölümünü meydana getirmiştir (Hızal, 1983).

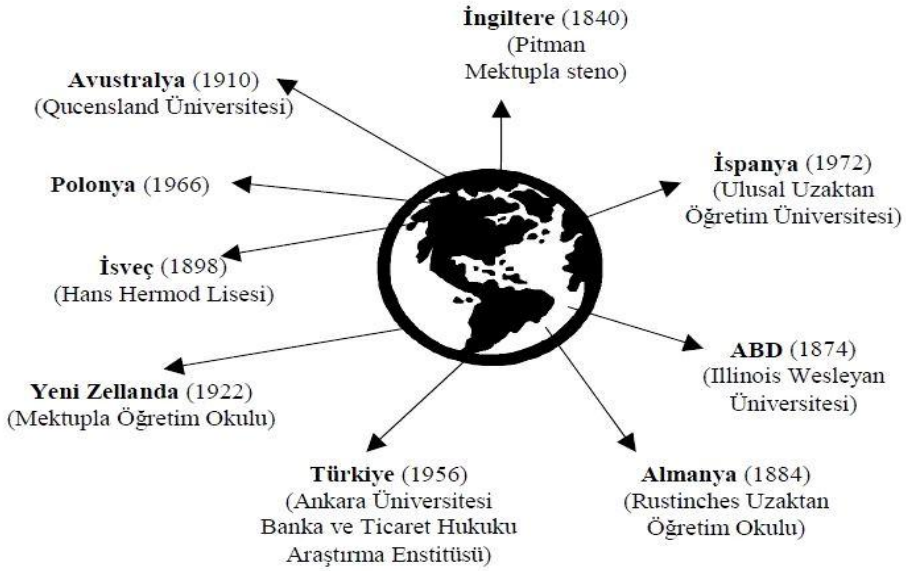
İsveç'te, 1898 yılında Hans Hermod kendisinin ismi ile hatırda kalan ve uzaktan eğitim faaliyeti yerine getiren liseyi kurmuştur. Hermod günümüzdeki ismi Hermods- NKI Skolan olarak bilinen kuruluşu kurduğu dönemde mektup yolu ile öğretim faaliyetlerini başlatmış, bu faaliyetleri gerçekleştirirken kişisel tecrübelerinden faydalanmıştır (Kaya, 2002).

Avustralya tarafından uzaktan eğitim uygulamaları, 1910'da Queensland Üniversitesi bünyesinde yani yükseköğretim basamağında başlatılmıştır. Burada yüz yüze öğrenime tabi tutulan öğrenciler için tatbik edilen standartların aynısı uzaktan eğitim öğrencilerine de uygulanmıştır. Uzaktan eğitimde üniversiteye kaydolmuş öğrencilerin program ve yönetim işlerinin düzenlenmesi için 1949 yılında Üniversite Dışı Öğretim Fakültesi faaliyete geçmiştir (Alkan, 1987). İlköğretim ve Ortaöğretim kademesinde uzaktan eğitim sistemini ilk faaliyete geçiren bir ülke olması da Avustralya'nın bir diğer özelliğidir (Kaya, 2002).

Yeni Zelanda'da 1922 yılında Mektupla Öğretim Okulu'nun kurulmasıyla buradaki ilk uzaktan eğitim faaliyetleri de başlamıştır. Polonya'da, gece düzenlenen kurslara katılan öğrencilere, televizyon vasıtası ile öğrenme fırsatı sunmak amacı ile 1966'dan 1968'e kadar olan dönemde prova mahiyetinde, uzaktan eğitim faaliyetlerine başlanmıştır. Burada yapılan faaliyetler, teknik üniversite programları için elverişli programlarının hazırlanmasına ve uygulanmasına olanak sağlamış, böylelikle yükseköğretim kademesinde uzaktan eğitim başlamıştır. 1972 tarihinde İspanya'da, Merkezi Madrid'de Ulusal Uzaktan Öğretim Üniversitesi kurulmuştur. Ulusal Uzaktan Öğretim Üniversitesi'nin 1973'te öğretim hayatına başlaması ile uzaktan eğitim uygulamalarına İspanya'da başlanmıştır (Kaya, 2002). Çin'de 1950'de

Hindistan, Malezya ve Japonya da ise 1963 yılında mektup yöntemi ile uzaktan eğitim başlamıştır (Uşun, 2006).

Şekil 2.1: Dünyanın bazı ülkelerinde uzaktan eğitim uygulaması başlangıç tarihleri

Kaynak: (Kaya, 2002, s. 30)

2.2.2 Türkiye'de Uzaktan Eğitim

Ülkemizde halkın okuryazar duruma getirilmesinde uzaktan eğitimden faydalanılması gerektiğinden hareketle uzaktan eğitim düşüncesi ilk defa, eğitim alanındaki meselelerin görüşüldüğü 1927 yılındaki bir toplantıda gündeme getirilmiştir. Bununla birlikte o dönemde önerilen mektupla öğretim uygulaması başlatılamamıştır (Alkan, 1987).

1956 yılına gelindiğinde de İstanbul Üniversitesi ilk uzaktan eğitim provalarını gerçekleştirmiştir. MEB tarafından da 1961 yılında Mektupla Öğretim Merkezi kurulmuştur (Yumbul, 2021). 1966 yılında da Mektupla Öğretim Merkezi bir genel müdürlük halinde teşkilatlanmış, mektup yolu ile öğretim uygulamasını örgün eğitim ile ve yaygın eğitim alanında başarılı bir şekilde gerçekleştirmiştir (Alkan, 1987). Bakanlık onayı ile 26.09.1975'te lise ve liseye denk öğretim kurumlarından mezun olan ancak bir üniversiteye veya yüksekokul ile eğitimine devam etme ihtimali

yakalayamayan öğrencilere, toplumun ihtiyaç duyduğu sahalarda eğitim alanındaki teknolojinin tüm ihtiyaçlarını kullanıp, hükümet programı ile kalkınma projelerinde bulunan amaçlar doğrultusunda öğretim fırsatı oluşturmak maksadı ile Yaygın Yükseköğretim Kurumu, (YAYKUR) kurulmuştur. Açık Öğretim Dairesi Başkanlığına mensup bir biçimde açık öğretim, Örgün Yükseköğretim Dairesi Başkanlığı'na bağlı şekilde de örgün öğretime ait programlar YAYKUR bünyesinde hayata geçirilmiştir (Kaya, 2002). 1979 yılına gelindiğinde kendisinden beklenen yaygınlığı ve gelişmeyi gerçekleştiremeyen YAYKUR'un faaliyetlerine son verilmiştir. 2547 sayılı kanun ile birlikte uzaktan yükseköğretim görevinin üniversitelere verilmesi, uzaktan eğitimin gelişimi ile iletişim alanındaki teknolojilerin kullanımı açısından mühim bir aşama olmuştur (Çallı, İşman, & Torkul, 2001).

Uzaktan eğitimin 1980'li yıllara kadar genel olarak mektup ve video yöntemli uygulamalarının ardından 1981'de Anadolu Üniversitesi'nde gerçekleştirilen uygulamalar uzaktan eğitimin kaliteli bir şekle dönüşmesini sağlamıştır (Yıldız, 2016). Daha planlı ve bilimsel temellere dayalı, aynı zamanda sosyal ihtiyaçları göz önünde bulunduran özelliklerle Anadolu Üniversitesi ile ortaya çıkan bu yeni dönem bugün çok sayıda üniversitenin ustaca uyguladığı bir eğitim-öğretim şekline dönüşmüştür (Demir, 2014).

Yüz yüze eğitim karşısında uzaktan eğitimin daha hesaplı olması, öğrenciyi merkeze alan yapıya sahip olması, öğrenen bireylere yer, zaman ile birlikte anlama hızlarına göre değişkenlik fırsatı sunması gibi nedenlerden ötürü uzaktan eğitim, dünyamızda yayıldığı gibi ülkemizde de gittikçe yaygınlık kazanmaktadır (Yıldız, 2016).

1991'de elektronik posta yolu ile eğitim faaliyetini gerçekleştirmeye koyulan Fırat Üniversitesi 1992 yılında televizyon kanalı yöntemi ile uzaktan eğitim dersleri uygulamış, 1995'te de uzaktan eğitim yöntemi ile sertifika dağıtmaya başlamıştır. Ülkemizde 1992 yılına geldiğimizde "Açık Öğretim Lisesi" faaliyetine başlamış, 1996 yılına geldiğimizde de İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından Uzaktan Eğitim Merkezi kurulmuştur. Yine aynı yıl Bilkent Üniversitesi de New York Üniversitesi

ile video teknolojisiyle konferans ile uzaktan eğitim dersleri gerçekleştirmeye başlamıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) 1996 yılında internet zeminli uzaktan eğitim faaliyetini uygulamaya koymuştur. Açık İlköğretim Okulları 1988 yılında açılırken YÖK, 1999 yılında bir uzaktan eğitim yönetmeliği yayınlamıştır. 2000 yılında Bilgi Üniversitesi, YÖK'ün tasdik ettiği internet temelli uzaktan eğitim programlarını faaliyete geçirmiş ve aynı sene içerisinde Sakarya Üniversitesi de internet vasıtası ile uzaktan eğitim faaliyetini başlatmıştır. 2001'de YÖK'ün uzaktan eğitim boyutu içerisinde uzaktan eğitim programları faaliyete geçmeye başlamış, 2005'te de YÖK tarafından kurulan Uzaktan Eğitim Komisyonu ortaya çıkmıştır. 2009 yılına gelindiğinde uzaktan eğitime başlayan İstanbul Üniversitesinin yanında aynı yıl içerisinde Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim ve Araştırma Merkezi kurulmuştur. 2010'da da İstanbul Üniversitesi bünyesinde Açık Öğretim Fakültesi kurulmuştur (Yumbul, 2021).

Günümüzde artık üniversitelerin, kamu kurumlarının, özel sektörün önemli bir kısmında uzaktan eğitim faaliyetleri uygulanmaktadır. Tüm yükseköğretim kurumlarımızın %80'ine yakın bir kısmı basılı eğitim malzemeleri, radyo ve televizyon yayınları vb. kullanarak uzaktan eğitim yolu ile sertifika, ön lisans ve lisans gibi eğitimler vermektedir. Milli Eğitim Bakanlığı eli ile de "Eğitsel E-içeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi Bileşeni" doğrultusunda EBA kurularak ortak alt yapıya sahip olan bir uzaktan eğitim merkezi (UZEM) oluşturulmuştur (Özbay, 2015).

2.3. Uzaktan Eğitim Modelleri

Haberleşme teknolojilerinin kullanım ve etkileşim tipine göre uzaktan eğitim tek yönlü ve çift yönlü modeller olarak iki kategoriye ayrılmaktadır (İşman, 2003). Bunlar tek yönlü iletişim ve çift yönlü iletişimdir.

Tek yönlü iletişim: öğrenme – öğretme etkinliklerinin gerçekleştirildiği platformda öğretmen ile öğrenci, öğrenci ile öğrenci grupları arasında meydana gelen bağlantı tek kanallı olarak gerçekleşmektedir. Burada öğretmen ve öğrencilerin kendi aralarında soru sorma vb. iletişim gerçekleştirilememektedir. Eğitim hizmetlerinin

mektup, e-posta, radyo, televizyon gibi araçlar ile dağıtıldığı eğitim faaliyeti buna örnektir (İşman, 1998).

Çift yönlü iletişim**:** öğrenme – öğretme etkinliklerinin meydana geldiği platformlarda öğrenciler ile öğretmenler arasında iki taraflı, sesli veya görüntülü olarak iletişimin gerçekleştiği modeldir. Bu modelde radyo, televizyon, bilgisayar gibi araçlar ile konferans yolu ile dağıtım gerçekleşmektedir (İşman, 1998).

Uzaktan Eğitim, kullanılan veri alışverişi tipine göre ikiye ayrılmaktadır (İşman, 1998). Bunlar senkron ve asenkron olmak üzere iki kısımda ele alınabilir:

Senkron (Eşzamanlı) İletişim: Bu iletişim şeklinde farklı fiziki mekânda yer alan bireyler, çift yönlü iletişim teknolojileri vasıtasıyla sanal ortamda buluşarak eğitim faaliyetini gerçekleştirirler. Burada bireylere sunulan eğitim farklı mekânlarda ancak aynı anda iletilir. Eğitim etkinliği aynı zamanda yani eş zamanlı bir şekilde öğrencilere sunulurken, öğrenciler de aynı anda soru sorma imkânına sahiptir.

Asenkron (Eşzamansız) İletişim: Bu iletişim şeklinde eğitim etkinliği bireylere değişik zamanlarda ve değişik mekânlarda sunulur. Öğrenciler eğitimin öncesinde hazır hale getirilmiş ders materyallerine istedikleri zaman diliminde ve istedikleri kadar erişebilmektedirler. Bu eğitim de öğrenciler ayrıca e-posta vasıtası ile soru gönderme olanağına da sahiplerdir (Yenal, 2009).

2.4. Uzaktan Eğitim Avantaj ve Sınırlılıkları

Küreselleşmenin eğitim müesseselerinde dönüşüme sebep olduğu düşüncesinin üç kazandığı günümüzde, Eğitim, bilim ve teknoloji arasında müşterek bir etkileşim bulunmaktadır. Bu karşılıklı etkileşimin tam ortasında uzaktan eğitim yer almaktadır. Ülkedeki okuryazar mevcudunu çoğaltmak ve en üst seviyeye çıkartmak teknoloji eğitiminin amaçlarındandır. İşverenler ve ülke ekonomisi adına İş gücünün yerinde ve kazançlı bir şekilde kullanımı oldukça önemlidir. Temel eğitim ve mesleki eğitim bu sistem sayesinde kazançlı hale getirilebilmekte yine bu program doğrultusunda gündelik yaşama dair uygulamalı bilgiler de katılımcılara aktarılmaktadır. Eğitimde teknolojinin yoğun bir şekilde kullanımı ile birlikte kaynak keşfetmek, vasıflı çalışan

yetiştirilmesi gibi gerekçelerin bulunması sebebi ile uzaktan eğitim faaliyetleri hız kazanmaya başlamıştır (Kırık, 2014).

2.4.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları

Mücadelelerle dolu çalışma hayatında bireyler özellikle ayakta durabilmek için, eğitime gereksinim duymaktadır. Bu açıdan bakıldığında eğitim birey ve bireyin içinde bulunduğu toplum için önemli bir değişim vasıtasıdır. Artık günümüzde tüm dünyada uzaktan eğitim faaliyetlerinin toplumsal değişimi sağlamadaki rolü kabul görmektedir (Gökçe, 2008).

Uzaktan eğitim, bireylerin kendi ihtiyaçları doğrultusunda kendi kendilerine öğrenme etkinliklerini esnek bir şekilde gerçekleştirmeleri açısından uygulanabilir bir eğitim biçimidir. Uzaktan eğitim uygulanması ile eğitim faaliyetlerinin daha geniş topluluklara ulaştırılarak geleneksel eğitim faaliyetlerinin sınırlılıklarını ve dezavantajlı yönlerinin ortadan kaldırılması amaçlanmıştır (Yumbul, 2021).

Uzaktan eğitim uygulaması ile eğitim tesislerinden uzak bölgelerde hayatlarını devam ettiren bireyler iş, aile vb. sebeplerden dolayı yaşadıkları bölgeyi terk etmeden eğitim öğretim etkinliklerini gerçekleştirme fırsatı yakalamaktadırlar. Doğru yol ve elverişli teknolojik öğelerin işe koşulduğu, öğrencisi ile öğretmenin arasındaki haberleşmenin lüzumlu bir biçimde yerine getirildiği durumda, internet yolu kullanılarak uzaktan eğitim faaliyetlerinin, örgün eğitim faaliyetleri derecesinde başarı sağlayabileceği öngörülebilir (Yılmaz & Horzum, 2005).

Uzaktan eğitim sistemi öğretmen ve öğrencilere çeşitli fırsatlar da sunmaktadır. Dünyada çok farklı ülkelerde hayatlarını devam ettiren öğrenci ve öğretmenler arasında etkin bir iletişim ortamı sağlama imkânı ve yine dünyanın farklı ülkelerinde bulunan üniversitelerin eğitim imkânlarından faydalanma açısından uzaktan eğitim önemli bir ortam sunmaktadır (Çallı, İşman, & Torkul, 2001).

Uzaktan eğitimin tüm yaş aralığındaki ve her gruptan bireylerin eğitim alma hakkına yer ve zaman hududu olmaksızın katkı sağlaması son derece önemlidir (Kırık, 2014). İnternet teknolojisinin eğitim alanında kullanımı, öğretme-öğrenme süreci içerisinde;

öğrenmeyi öğretme, hayat boyu eğitim sağlama, öğrenmeye aktif olarak katılma, araştırma, keşfetme, bireyin öğrenme sürecini kendi öğrenme hızına uygun bir şekilde programlama yapma olanağı sunmaktadır (Erturgut, 2008). İnternet teknolojisi insanlara birbirlerini görme fırsatı sunmakta ve bunu insanların kendi tercihine bırakmaktadır. Utangaçlık huyundan dolayı fikirlerini ve düşüncelerini paylaşamadığı bir sınıf ortamındansa internet ortamının sağladığı avantaj ile düşüncelerini, keşiflerini, problemlerini rahatlıkla dile getirdiği sanal bir platform bilimcilerin göz ardı edemeyeceği bir etkendir (İçten, 2006).

Bireylerin meslek sahibi olabilmek için elde etmeye çalıştıkları yükseköğretim basamağı için uzaktan eğitim bir alternatif sunmaktadır. Yine kendi yaşadıkları ülkelerde örgün eğitim almak için başarmaları gereken sınavları geçemeyen bireyler ekonomik güçleri ölçüsünde yurt dışı üniversiteler ve bunların çeşitli programlarından yararlanabilmektedirler (Gökçe, 2008).

Uzaktan Eğitim eğitsel ve teknik alanda sağladığı avantajlar yanında iki önemli soruna da çözüm sağlamaktadır. Yüz yüze eğitimde ulaşım, konaklama, barınma vb. gibi giderlerin ortaya çıkardığı ekonomik güçlüklerin giderilmesine yardımcı olurken yer ve zamandan etkilenmediğinden coğrafya ve bölgeden kaynaklanan güçlükleri önemli bir oranda engellemektedir (Güvendi, 2014).

2.4.2. Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları

Uzaktan eğitim süreci içerisinde yer alan bireylere zaman, mekân ya da herhangi bir yaş sınırlaması koymamaktadır. Bununla birlikte öğrenme ortamında etkin bir etkileşimin yer almaması; bireylerin toplumsallaşma ve yüz yüze iletişim ortamından mahrum kalmasına sebep olmaktadır (Yumbul, 2021).

Uzaktan eğitim; uygun sürelerin ayarlanmasındaki güçlük nedeni ile öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimi, grup çalışmasını zorlaştırarak, öğrenme sürecinde yersiz gecikmelere sebep olur, öğrenim sürecinin gözlenmesini imkânsız hale getirir, öğretmen öğrenci ilişkisini önler, bununla birlikte toplu etkinliğe engel olur (Kaya, Erden, Çakır, & Bağırsakçı, 2004). Bu engellerin yanımda öğrenciyi bilgiye erişmek

için güdüleyen öğrenen-öğreten etkileşiminin uzaktan eğitimde ne kadar mevcut olduğu da bir tartışma konusudur (Gökçe, 2008).

Uzaktan eğitimin günümüzde yaygınlaşmasına karşın verimliliğini düşüren bazı etkenleri vardır. Yüz yüze etkileşimin gerekli olduğu öğrenme platformlarından uzaklaşılması, öğrencilerin dönütleri anında alamaması, kendi kendine öğrenme sorumluluğuna sahip olmayan öğrencilerin olması, pratik yapma zamanının yetersiz olması, iş yaşamında var olan bireylerin yeterli süreyi ayıramaması bu etkenlerden bazılarıdır (Yıldız, 2016). Ulaşım olanaklarına ve iletişim teknolojilerine bağımlılık da uzaktan eğitimin sınırlılıklarındandır (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitimde en mühim yetersizliklerden bir tanesi eğitimin muhtevasıdır. (Özbay, 2015). Nasıl bir teknoloji uygulanırsa uygulansın uzaktan eğitim, yüz yüze eğitime nazaran oldukça zor ve oldukça gayret sarf edilmesi gereken bir eğitim biçimidir. Öğretim materyalleri için önceden yapılan hazırlık aşamasının külfetli oluşu, muazzam bir şekilde meydana getirilmek istenen eğitim amaçlı kurguların yalnızca üretken mesai ile meydana getirilebilmesi, öğrenci için üretken eğitsel muhteva oluşturmanın çok sayıda uzmanın takım çalışmasını gerektirmesi bu durumun başlıca sebeplerindendir (Mutlu, Yılmaz, & Öztürk, 1997).

2.5. Geleneksel Eğitim ve Uzaktan Eğitim Arasındaki Farklar

Eğitim, toplulukların, devletlerin istikbalini tayin eden ve insanların zihinsel yönden gelişme kaydetmelerini sağlayan esas olgu eğitimdir. Geleneksel tarzda eğitim coğrafi, ekonomik vb. etkenlerden dolayı bireylerin tamamına fırsat eşitliği sunamamaktadır. Uzaktan eğitim geleneksel eğitimde karşılaşılan sınırlılıkları engelleyerek geleneksel tarzda eğitimde karşılaşılan bu sorunlara çözüm üretebilmektedir. Uzaktan eğitimde değişken, zengin, interaktif bir eğitim platformu meydana getirilmesi geleneksel eğitimdeki alışılagelmiş biçimin dışına çıkılarak etkin bir eğitim fırsatının ortaya çıkmasını sağlayabilmektedir. Bunun yanında bina, derslik, öğretmen, eğitim materyali gibi eğitim gören öğrenci sayısını kısıtlayan faktörlerin de önüne geçerek eğitim etkinliğinin ekonomik

yükünü azaltmakta olması uzaktan eğitimin önemini ortaya koymaktadır (Özbay, 2015).

Geleneksel olarak uygulanan yüz yüze eğitimde öğretmen sınıf ortamında konuları belirlenmiş bir düzende konuşarak öğrencilere aktarmaktadır. Öğretmen öğrencilerin kendi anlayabileceği şekilde anlatılanları anlaması için projeksiyon, kara tahta, tepe göz gibi bir takım yardımcılar kullanır. Öğrencilerin dikkatini çekmek için mühim noktaları vurgular, dikkat seviyesinin azaldığını anladığı anda alakalı ya da alakasız fıkralar ile sınıf ortamını bir şekilde hareketli tutar. Öğrencilerin anlamadıkları hususları öğretmene sorması, öğretmenin de anlattıklarından öğrencilere sorular yöneltmesi anlatımda karşılıklı bir etkileşimin ortaya çıkmasını sağlar. (Çetin, Çakıroğlu, Bayılmış, & Ekiz, 2004).

Önceleri yeterince tanınmayan ve yüz yüze eğitime rakip olarak görülen uzaktan eğitimin yüz yüze şekilde geleneksel olarak yapılan eğitim ile eşit ve denk olduğu söylenebilir. İlk dönemler uzaktan eğitim ile ilgili yargıya varmak için aynı dersi bir gruba uzaktan bir gruba da yüz yüze vererek ardından da başarılarının istatistiksel işlemler ile karşılaştırarak herhangi bir kuramdan da mahrum bir şekilde elde edilen sonuçlardan fikir elde ediliyordu. Bu tip bir karşılaştırma hem toplumsal hem de bireysel anlamda uzaktan eğitimin tabiatında olan gücünü ihmal eden bir bakış açısının ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Uzaktan eğitimin değişik ve öncü bir eğitim yaklaşımı olarak ortaya çıkması alışılagelen okulların kurumsal bünye ve mekanizmasının dışında uygulanmaya başlaması ile mümkün olmuştur ve potansiyelini de göstermiştir (Kaya, Erden, Çakır, & Bağırsakçı, 2004).

Geleneksel eğitim ile uzaktan eğitimi karşılaştırdığımızda şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır: Öğrencinin, öğrenme aşamalarında geleneksel eğitim ortamının aksine uzaktan eğitimde etkin olması uzaktan eğitimin öğrenci merkezli olmasını sağlar. Geleneksel eğitimde mekân ve süre gibi sınırlılıklar varken uzaktan eğitimde bu şekilde sınır ve engeller yoktur. Yüz yüze eğitim doğası gereği sınıf zemininde uygulanırken uzaktan eğitim teknoloji ve medya araçlarının desteği ile sanal platformlarda gerçekleştirilebilmektedir. Öğretmen yetersizliği ve performansı gibi problemler uzaktan eğitim modellerinde görülmemektedir. Uzaktan eğitim yüz yüze eğitime göre daha geniş topluluklara eğitim sunabilmektedir (Yumbul, 2021).

Uzaktan eğitimin sahip olduğu bir takım özellikler ile yüz yüze eğitimden farklılaşmaktadır. Uzaktan eğitimde genellikle öğretmenin ve öğrencinin farklı coğrafi mekânlarda olduğu görülmektedir. Öğretmeni ve öğrencisini buluştururken dersin muhtevasını da aktaracak eğitim medyası kullanılmaktadır. Hazırlanan eğitim ortamı öğretmen, öğrenci ve ders muhtevasını bir platform içinde buluşturmak için kullanılır. Uzaktan eğitimde mekân ve zaman yönünden bir serbestlik vardır. Uzaktan eğitimde öğrenci öğretmenin tesirine uğramadan kişisel iradesini kullanır ve böylece öğrenme gerçekleşir. Uzaktan eğitimde ders süreleri bireylere göre değişkenlik gösterebilmektedir. Eğitim almak isteyen bireyler bu eğitim faaliyetini eş zamanlı ya da eş zamanlı olmayan şekilde yerine getirebilmektedirler. Uzaktan eğitim faaliyeti aynı zamanda bireylere sürekli eğitim imkânı da oluşturmaktadır (Uşun, 2006).

Uzaktan eğitim sonuç olarak; iş dünyasında bulunan, tamamıyla aile yaşantısı içinde bulunan yetişkin bireylere sağladığı imkânlardan, karşı karşıya görüşmelerden, sınıf ortamından, yer ve mekândan bağımsız olmasından ve benzersiz yöntemlerinden dolayı yüz yüze eğitim için bir yedek şeklinde algılanmaması gereken farklı bir eğitim biçimidir (Kaya, Erden, Çakır, & Bağırsakçı, 2004).

2.6. Yaşam Boyu Öğrenmede Uzaktan Eğitimin Rolü

İçinde yaşadığımız dönemin en büyük kavramı ve niteliği değişimdir. Yazılı, görsel ve işitsel medya, internet ve diğer teknolojik vasıtalar sayesinde hızlı ve devamlı bir şekilde değişim yaşayan; kendisini sürekli bir şekilde güncelleyen bilginin olduğu bir dönemde bireylerin de sahip olduğu bilgileri devamlı bir şekilde güncel halde tutması kaçınılmazdır. Öğrenilen bilgiler öğrenmeyi zaman ve mekân yönünden sınırlayan geleneksel yüz yüze eğitim yapılarında bile bilgiler bir zaman ardından hatırdan çıkmakta güncel ve geçerlilik özelliğini kaybetmektedir. İşte raddede karşımıza önemli bir kavram olan yaşam boyu öğrenme çıkmaktadır (Yumbul, 2021)

Yaşam boyu öğrenme, herhangi bir zaman ve mekân sınırı olmadan ortaya çıkan, insanın doğumundan ölümüne kadar öğrenme tarifi kapsamında şekillenen; planlı

(formal) ve plansız (informal) olarak gerçekleştirilen öğrenme etkinlikleridir (Yumbul, 2021).

Modernitenin ortaya çıkardığı sosyal yapıdaki değişim, insanların yaşama tutunabilmeleri ve yaşamlarında muvaffakiyet sağlamaları için daima ilerleme ve vasıflarını yükseltme yönünde insanları bir şekilde etki altına almaktadır. İnternetin ortaya çıkışı ve kullanımının artması ile birlikte meydana gelen kendini geliştirme gereksinimi de yaşam boyu öğrenmenin kavramının ehemmiyetini arttırmıştır. Bu durum uzaktan eğitim olgusunun yaşam boyu öğrenmede ön plana çıkmasına sebep olmuştur (Yıldız, 2016).

Uzaktan eğitimin, devletlerin öğrenim etkinliklerini devamlı bir hale getirmelerinde bir fırsat olması, gelişmiş devletlerin yaşam boyu eğitim etkinliklerine ehemmiyet vermesine sebep olmuştur. Fiziksel ve ekonomik şartların elverişsizliği de ülkeleri uzaktan eğitim etkinliklerine büyük oranda yatırım yapmak için zorlamaktadır. Uzaktan eğitim marifeti ile değişik platformdaki bireyler ve eğitimciler buluşabilmektedir (Kırık, 2014).

Günümüz dünyasında her alanda başarılı ve lider olmak varlığını devam ettirmek için elzemdir. Yalnızca sosyal, askeri, medeni vb. alanlarda gelişim kâfi gelmemektedir. Bahsedilen bütün öğelerin bir arada ortaya çıkması ve üretimde etkili olması gerekmektedir. İçinde bulunulan sosyal yapının bilgiyi ortaya çıkarması o sosyal yapıda yer alan insanların eğitim seviyesi ile mutlak bir şekilde ilgilidir. Başarıya en yakın olan toplumsal yapılar da bilgiyi ortaya çıkaran sosyal yapılardır. Sosyal bilgi üretiminde katkı sağlayan bireyler bilgi düzeylerini sürekli bir şekilde arttıran ve bunu güncelleyen bireylerdir. Genel olarak temel eğitim sayesinde yeterli hale gediğini zannettiğimiz kişisel elişimin devamlı olması düşüncesi Yaşam boyu eğitim kavramının bu noktada ortaya çıkması ile değerli hale gelmektedir. Yaşam boyu eğitim kavramının insanlar üzerine getirdiği sorumluluk burada meselenin de esasını oluşturmaktadır. İş yaşamı içerisinde yer alan birey kendi kişisel gelişiminde fayda sağlayacak eğitim için yeterli bir zaman ayıramamaktadır. İşte bu noktada aynı fiziki mekânı paylaşan öğrenci-sınıf-öğretmen olarak üç öğenin yer aldığı eğitim

modelinden değişik bir modele gereksinim hissedilmiştir. Bu gereksinimi karşılama işi uzaktan eğitim modeline düşmüştür (Al & Madran, 2004).

2.7. Uzaktan Eğitimde Öğretmen ve Öğrenci Rolleri

Günümüzde öğrencinin öğretim esnasında pasif bir şekilde yer alması ve bilginin çağın gerisinde kalmış yöntemler ile öğrencilere aktarılması dönemi sona ermiştir. Bu nedenle doğal olarak öğrenme-öğretme süreci içerisindeki öğrenci ve öğretmen rolleri de değişime uğramıştır (Yumbul, 2021).

Eğitim ortamında öğretmen-öğrenci ve bilginin oluşturduğu üçgende, öğretmen sürekli bir şekilde bilgiyi nakleden öğe olarak fonksiyon yerine getirmiş; öğrenci ise hep bilgiyi kavramak halinde bulunmuştur. Öğrencinin ancak kendi çalışmaları ile ilgili mesuliyet aldığı durumlarda kullanılabildiğinden öğrenci merkezli öğrenme kavramı uzaktan eğitimde öğrenciye büyük sorumluluklar yüklemektedir (Yeniad, 2006).

Öğrencilerin eğitsel ihtiyaçlarını gidermek uzaktan eğitim veren kuruluşların da diğer eğitim kurumlarında olduğu gibi en önemli görevidir. Eğitim düzeni içerisinde öğrenci, öğretmen, öğrenme gereçleri gibi çok sayıda öğenin bulunması bu görevi zorlaştırmakta olup uzaktan eğitimde bu öğelerin yanına; teknoloji, zaman gibi değişkenler de eklenmesi bu zorluğu daha da arttırmaktadır. Bu durum öğrencilerin eğitsel ihtiyaçlarını karşılama görevini yerine getirmek isteyen uzaktan eğitim kurumlarının bu öğeleri daha fazla dikkate almaları gerektiği şeklinde yorumlanabilir (Höçük, 2011).

Uzaktan eğitim sistemi öğrenci açısından incelendiğinde esnek zamana içeren, kişisel ve serbest öğrenme avantajı sunan, öğretmeni ile arasında iki boyut içeren iletişimin yer aldığı, herhangi bir mekânda eğitim fırsattı sağlayan, kişiye özel haberleşme, bilgi teknolojilerinin işe koşulduğu bir ortam görülmektedir (Yumbul, 2021). Öğrenciler burada uzaktan eğitim modeli eğitimde; bireysel hızlarına göre öğrenebilmekte, öğrenme yolunu, öğrenmelerinin muhtevasını ve önemini, hedefleri,

kıstasları denetleyebilmekte, biçimlendirebilmekte ve öğrenmelerini değerlendirebilmektedirler (Kaya, Erden, Çakır, & Bağırsakçı, 2004).

Uzaktan eğitim modeli ile bütün seviyelerde ve her yaş grubuna yer alan ve eğitim talep eden bütün öğrencilere eğitim hizmeti verilebildiğinden, eğitimin sunulacağı topluluk çok çeşitli nitelikler barındırabilmektedir. Bu nedenle, uzaktan eğitimi hazırlayanların, eğitim hizmeti verilecek topluluğun bireysel öğrenme şekillerini, yeni bilgi ve beceri kazanmada bireysel farklarını da; hazırlanacak eğitim uygulamalarda kısa sürede ve anlamlı bir şekilde öğrenmenin gerçekleşmesi için dikkate almaları gerekmektedir (Yeniad, 2006).

Teknolojik alanda ortaya çıkan seri gelişmeler, öğretmenlerin teknolojik gelişmelere ayak uydurmasını, vazife ve yükümlülüklerindeki değişimleri kabul etmelerini, modern teknolojiler karşısından nasıl bir tavır ortaya koymaları gerektiğini mühim bir hale getirmektedir (Kocayiğit & Uşun, 2020).

2.8. Uzaktan Eğitimde Teknoloji

Uzaktan eğitim ilk olarak uzaktan eğitim esasları doğrultusunda özel olarak hazırlanan ders notu ve başka yazılı materyallerin posta vasıtasıyla öğrencilere gönderildiği uygulama ile başlamıştır. Mektupla öğretim diye de isimlendirilen bu aşamada kitap, ders kitabı, resim, şema, grafik vb. öğretim malzemeleri de kullanılmıştır. İlk dönemlerde üniteler yazı, şekil, fotoğraf halinde öğretim materyali haline getirilmiş ve planlı zaman aralıkları ile öğrencilere gönderilmiştir. Önceleri uzaktan eğitimde yazılı basılı öğretim zemininden faydalanılmış, sonradan gelişen teknolojinin yardımı ile uzaktan eğitimde televizyon ve radyonun da katkısı ile yayın yolu ile öğrenme platformları çeşitlenmiştir. İlerleyen zamanda yükselen teknoloji yardımıyla Eğitim teknolojileri ile uzaktan eğitim platformları meydana getirilmiştir. Bilgisayar teknolojileri ve tele haberleşmede meydana gelen gelişmeler modern uzaktan eğitim faaliyetlerinde önemli bir yer tutmaktadır. Artık bilgisayara bağlı çoklu platform telekonferans üzerinden desteklenen ve uzaktan çalışma gereçlerinin yer aldığı uzaktan eğitim kademesine yönelim olduğu görülmektedir (Uşun, 2006). Sonuç olarak posta yolu ile uygulanan dönemde mektup ile öğretimden

faydalanıldığı, öğrencilere bilgilerin ulaştırılmasında, sınavların yapılmasında mektup ve postanın kullanıldığı, gelişen teknoloji sayesinde mektup ile uzaktan öğrenme ortamından yazılı basılı öğretim malzemeleri ile uzaktan eğitime destek verildiği, bunun devamında neşriyat yöntemi ile öğrenciye ulaşımın sağlandığı görülmüştür. Uzaktan eğitim süreci teknolojideki gelişme ve değişmelere dayalı olarak süreç içerisinde değişkenlik göstermektedir (Ülkü, 2018).

2.8.1. Teknoloji Eğitim İlişkisi

Teknoloji hedeflenen kazanımları sağlamada, arzu edilen gereksinimleri elde etmede ve hayatı kolaylaştırmakta kusursuzluğu ispatlanmış bilgileri örgütlemede uygulanan elverişli etkinlikler ve faaliyetlerin tamamıdır (İşman, 2008).

Teknoloji hizmet, üretim vb. sahalarda problemlere karşı bilimin kullanılması sürecinde faydalanılan, bilim ile tatbik arasında köprü vazifesini yerine getiren makine, işlem, sistem, süreç, kontrol mekanizması vb. tamamıdır (Karaağaçlı, 2004). İnsanlar teknolojinin ortaya çıkardığı yenilik ve kolaylıklarla teknoloji ve teknoloji kullanan aygıtlar vasıtasıyla işlerinin büyük bir kısmını neredeyse güç harcamadan yerine getirebilmektedir. Bu durum günümüzde en mühim değişkenlerden biri olan zaman açısından bize büyük avantaj sağlamaktadır. Yaşadığımız dönemin yararı olan teknolojiyi etkili ve verimli kullanan toplumlar farklı durumlar ve sorunlar ile karşı karşıya kaldıklarında çok çabuk çözüm ortaya koyarak sorunların üstesinden gelebilmekte ve medeniyet düzeylerini devamlı bir şekilde yükseltmektedirler (Yumbul, 2021). Teknoloji ve bilimin hızla gelişmesi ile birlikte ülkeler birbirleri ile rekabete girişmiş, teknolojik altyapı alanındaki yatırımlarını hızlandırmışlardır. Günümüzdeki bu seri gelişmelere uyum sağlamak ve geri kalmamak için en önemli görev eğitime aittir (Karaağaçlı, 2004).

Artık neredeyse her sahada insan yaşamına katkı ve kolaylık sağlayan teknolojinin eğitim sahasında da kullanımı kaçınılmazdır. Teknolojideki gelişmeler eğitim anlayışında da değişikliklere sebep olmuş, eğitim öğretim alanındaki geleneksel yöntem ve modeller sorgulanır hale gelmiştir. Yazının bulunması, matbaanın icat edilmesi gibi bilginin depolanmasını sağlayan gelişmeler ile teknoloji aslında eğitim

anlayışını çok önceden etkilemeye başlamıştır. Artık gündelik yaşamda yadsınamaz hale gelen teknoloji eğitim sürecinin içinde yer edinmiştir. Eğitim ile iç içe bir kavram haine gelen teknoloji insanların bilgi ve öğrenme ihtiyaçlarının karşılanmasında eğitim alanında kullanılmaktadır (Yumbul, 2021).

2.8.2. Eğitim Teknolojisi ve Uzaktan Eğitim

Gelişen teknoloji insan yaşamının her safhasında önemli bir hale gelmiştir. Bilginin paylaşılması ve yaygın hale gelmesinde meydana gelen yenilikler teknolojinin eğitim sahasında da kullanımını zaruri hale getirmiştir. Sonuç olarak eğitim ile teknolojinin münasebetinin devamlı olarak gelişmesinin sonucunda eğitim teknolojisi bir kavram olarak doğmuştur. Eğitim teknolojisi eğitsel uygulamalarda eğitim bilimleriyle karşılıklı olarak bütünlük meydana getiren disiplin işlevine sahiptir. Eğitimde teknolojik aygıtların yer alması ile birlikte bu aygıtlarda kullanmak için dijital eğitsel doküman gereksinimi ortaya çıkmıştır. Önceleri Dijital platforma var olan muhteva yüklenmiş, yetersiz gelmeye başlayınca da teknolojik aygıtlara elverişli içerik ve içerik sağlama editörü geliştirme yöntemi kullanılmıştır. Eğitim ekipmanları için düzenlenen dijital içerikler eğitim teknolojisi adını almıştır. Bu terim ilk karşılaşanlarda eğitim alanında kullanılan donanımlar için kullanılan bir terim olarak görülse de esasında eğitim amaçlı geliştirilmiş olan yazılımlar için ortak bir terimdir (Güvendi, 2014). Güncel bakış açısına göre genel anlamı ile eğitim teknolojisi kavramı öğrenme-öğretme etkinliklerinin sistem bakış açısına dayalı olarak ayarlanması, tasarlanması, geliştirilmesi tabirlerini içermektedir (Büyükkaragöz & Çivi, 1995)

Eğitim teknolojisi, davranış bilimlerinin öğrenme ve haberleşmeyle ilişkili girdilerine dayanan bir şekilde eğitim ile ilişkili ulaşılabilir, insan gücü ile insan gücü dışındaki vasıtaları mantıklı ve ustalıkla kullanıp, neticelerini yorumlayarak insanların hususi hedeflerine erişme yöntemlerini araştıran bilim dalıdır (Çilenti, 1998).

İnsan hayatında teknoloji daima mühim bir yere sahiptir. Teknoloji eğitim yönünden öğretimin bir hedefi değil öğretimin yardımcısıdır. Eğitim teknolojisi; teknolojinin bir araç vazifesi görmesinden ziyade öğrenme sürecinin gelişmesini sağlamak için

meydana getirilen bütün teknik, yöntem ve desteği içermektedir (Demirel, Seferoğlu, & Yağcı, 2001). Eğitim teknolojisinin esas gayesi öğrencilerin eğitim hedeflerine erişmelerine ortam hazırlamaktır. Bu nedenle teknolojinin sunduğu araç gereçlerle birlikte insan gücünden ve davranış bilimlerinden elde edilen araştırma verilerinden de faydalanılır. Eğitim ile ilgili kuramlar da öğretim yöntem ve teknikleri ile eğitim teknolojisini desteklemelidir. Bu doğrultuda eğitim materyallerinin tamamının sınıf içerisinde öğrencilerin tabiatlarına ve eğitsel amaçlarına elverişli bir şekilde kullanılmasının sağlanmasına çalışılmaktadır (Demirel & Yağcı, 2011).

Eğitim teknolojisi yalnızca teknolojik mamullerin eğitim hizmeti içerisine arz edilmesi değil, bununla birlikte eğitimde planlama, tasarım, üretim, sunum ve değerlendirme aşamalarına kadar varan süreç içinde tüm aşamalarda var olan bir disiplindir. Kitle iletişiminin var olduğu uzaktan eğitimde bu iletişim etkinliğinin ne şekilde, hangi platformda gerçekleştirileceği, etkileşim kapsamı gibi özellikler geleneksel tarzdaki eğitime nazaran daha fazla önem arz ettiğinden uzaktan eğitimdeki teknoloji eğitim teknolojisi boyutunda incelenmelidir. Uzaktan eğitim iletişim teknolojilerinde meydana gelen yoğun gelişime benzer bir gelişme göstermektedir. Bu nedenle uzaktan eğitim eş zamanlı ve eş zamansız özellikte çok fazla Eğitim teknolojisinden eğitim teknolojisi boyutunda faydalanma imkânı elde emektedir. Teknoloji iletişim alt yapısını meydana getiren platform ile birlikte düşünüldüğünden, içeriğin sunumunda kullanılan eş zamanlı/eş zamansız iletişim teknolojileri ile birlikte bu teknolojilerin uygulandığı ses, görüntü, metin gibi öğeleri içeren platform da eğitim teknolojisi kapsamına girmektedir. Buradaki platform bilginin arzını kapsayan iletişim alt yapısını oluşturmakta olup aynı platform içerisinde değişik sunum teknolojileri işe koşulabilecektir. Bu nedenle kullanılan platformların bilgiyi arz etme ve örgütlemedeki kendine haz özellikleri göz ardı edilmemelidir. Uzaktan eğitim idaresinde aktif, nitelikli eğitim öğretim programlarının şekillendirilmesinde sürecin her kademesinde etkisi olduğundan platform ve teknoloji seçimi oldukça hassas bir önem arz etmektedir (Girginer & Özkul, 2004).

2.8.3. Eğitim Alanında Kullanılan Güncel Teknoloji ve Materyaller

Bilgisayar: Dünya genelinde çağdaş bilgisayarın babası olarak kabul edilen Charles Babbage'nin "Analitik Motor" olarak adlandırdığı otomatik hesaplayıcı tasarım ile gelişmesinde büyük pay sahibi olduğu bilgisayarın (Keser, 1991), Türkiye'de ilk defa 1960'da Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından kullanıldığı görülmektedir. 1984 yılından itibaren de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitime dâhil edilirken başta Anadolu türü olmak üzere 1985 yılında liselere 1100 adet bilgisayar dağıtılmıştır (Engin, Tösten, & Kaya, 2010).

İnternet: Bilgisayarın gelişimi ve yaygınlaşmasının ardından 1980 li yıllarda ABD'de arpanet olarak ortaya çıkarak zamanla bilgisayarları birbirine bağlayan network yapısına ismini veren internet teknolojisini Türkiye'ye getirmek için 1991 yılında ODTü ile Tübitak bir araya gelmiştir. Bu birlikteliğin sonucu TR-NET adlı proje ortaya çıkmış; ilk internet bağlantısı da ODTÜ tarafından TR-NET aracılığı ile 1993 yılının Nisan ayında gerçekleştirilmiştir (Gönenç, 2003)**.**

Video Konferans: Süratle ilerleyen teknolojilerden bir tanesidir. Bu teknoloji ile farklı fiziki ortamlara bulunan bireylerin veya toplulukların iki taraflı olarak video iletişimi sağlanmaktadır. Bu teknolojide farklı ortamlara bulunan bireyler yani öğretmen ve öğrenciler video konferans vasıtası ile birbirlerini gömesi ve duyması ile iletişim sağlanmış olur (Eliküçük, 2006)**.**

Akıllı Tahta: Esasında etkileşim özelliklerine sahip, bilgisayar vasıtası ile görevini yerine getiren ve dokunmatik işlevi bulunan ekran olan güncel bir eğitim öğretim aygıtıdır. Bilgisayar içerisinde kurulmuş olan bütün programlar USB kablosu ile akıllı tahta üzerinden kontrol edilebilmektedir. Bu teknolojinin önemli avantalarından bir tanesi de ilave bir projeksiyon aygıtına gereksiniminin olmamasıdır (Gündoğdu, 2014).

Doküman Kamera: Öğrenciler tarafından oluşturulan çalışmaların ya da rastgele bir materyalin akıllı tahtaya yansıtılarak üzerinde değişiklik yapılmasına olanak sağlayan teknolojilerden biridir. Bu teknolojide defter ya da kâğıda yazılmış olan her

şey doküman kamera sayesinde akıllı tahtada yansıtılabilmektedir. Maddeleri üç boyutlu ve renkli olarak yansıtabilen, çözünürlüğü yüksek olan doküman kameralar tepegözün yerini de almıştır (Gündoğdu, 2014).

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, araştırma evreni ve örneklemi, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama aracının uygulanması ve verilerin çözümlenmesinde kullanılmış olan istatistiksel yöntem ile teknikler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada Çorum İlinde; MEB'e bağlı resmi ortaöğretim kurumlarında tarih öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerin eğitim teknolojisi kullanım düzeyi araştırılmıştır. Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojisi kullanım düzeylerini incelemeye yönelik yapılan bu çalışma nedensel karşılaştırma araştırmasıdır. İnsan grupları arasındaki farklılıkların nedenlerini ve sonuçlarını koşullar ve katılımcılar üzerinde herhangi bir müdahale olmaksızın belirlemeyi amaçlayan çalışmalara nedensel karşılaştırma araştırması denir (Büyüköztürk, Kılıç, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel; 2022). Bir nedensel karşılaştırma araştırması olan bu çalışma Çorum ilinde farklı okul türlerinde görev yapan tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojisi kullanım düzeyini belirlemek amacıyla yürütülmüştür.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni Çorum ilinde faaliyet gösteren ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan tarih öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi, 2022-2023 eğitim öğretim yılı Çorum ili Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaöğretim kurumlarında görev yapan ve çalışmaya gönüllü olarak katılan Resmi Anadolu Lisesi, Resmi Fen Lisesi, Resmî Sosyal Bilimler Lisesi, Resmi İmam - Hatip Anadolu Lisesi, Resmi Meslekî ve Teknik Anadolu Lisesi, Resmi Çok Programlı Anadolu Lisesi, Resmi Güzel Sanatlar Lisesi, Resmi Spor Lisesi okul türlerinde görev yapan 91 tarih öğretmeni araştırmaya gönüllü olarak katılmış, veri toplama formunu çevrim içi olarak cevaplamışlardır.

Örneklem belirlenirken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi zaman, para ve iş gücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2015). Çorum Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan resmi verilerden yararlanılarak sayısı elde edilen 2022-2023 güz döneminde görev yapan tarih branşında 152 öğretmen araştırmanın evreni olarak belirlenirken, ankete katılan 91 tarih öğretmeni araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

3.2.1 Demografik Özellikler

3.2.1.1 Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Yapılan araştırmaya gönüllülük esasına göre katılan örneklem gurubundaki 91 Tarih öğretmeninin cinsiyete göre dağılımında 52 erkek öğretmen grubun %57,1'ini, 39 kadın öğretmen ise grubun %42,9' unu oluşturmaktadır.

Tablo 3.1: Örneklemi oluşturan Çorum İlinde görevli tarih öğretmenlerinin cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	52	57,1
Kadın	39	42,9
Toplam	91	100

3.2.1.2 Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türlerine Göre Dağılımı

Araştırmaya Çorum ilinde MEB'e bağlı farklı ortaöğretim kurumlarından olan İmam Hatip Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, Mesleki Teknik Anadolu Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Spor Lisesi ve Çok programlı Lise olmak üzere farklı okul türlerinde görev yapan tarih öğretmenleri çalışmaya katılmıştır. Spor Lisesi ve Çok Programlı Lisede görev yapan ve çalışmaya katılan Tarih öğretmeni sayısı az olması sebebiyle birleştirilerek "Diğer" başlığı altında verilmiştir.

Çalışmaya gönüllü olarak katılan 91 Tarih öğretmeninin görev yaptığı okula göre dağılımı aşağıda Tablo 3.2'de verilmiştir. Anadolu Lisesinde görev yapan 43 öğretmen katılımcıların %47,3'ünü; Meslek Lisesinde görev yapan 17 öğretmen katılımcıların % 18,7'sini; İmam Hatip Lisesinde görev yapan 14 öğretmen grubun %15,4'ünü; Fen Lisesinde görev yapan 11 tarih öğretmeni katılımcıların % 12,1'ini oluşturmaktadır.

Tablo 3.2: Örneklemi oluşturan Çorum İlinde görevli tarih öğretmenlerinin görevli oldukları okul türüne göre dağılımı

Lise Türü	f	%
Anadolu Lisesi	43	47,3
Mesleki Teknik	17	18,7
İmam Hatip Lisesi	14	15,4
Fen Lisesi	11	12,1
Diğer	6	6,6
Toplam	91	100

3.2.1.3 Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan tarih öğretmenlerinin çalışma sürelerine göre dağılımı incelenmiştir. Yapılan betimsel analiz sonucunda öğretmenlerin %39,6 oranında 21 yıl ve üzeri çalışma tecrübesine sahip oldukları belirlenmiştir. Çalışma grubunda tecrübeli olan öğretmenlerin oranının 1-5 yıl ile 6- 10 yıl arası kıdem yılına sahip öğretmenlere oranla oldukça fazla yer aldığı ifade edilebilir. Bu veriler ile ilgili detayı bilgi aşağıda yer alan tabloda görülmektedir.

Tablo 3.3: Çorum İlinde görevli tarih öğretmenlerinin mesleki kıdem durumu göre dağılışı

Kıdem	f	%
1-5 yıl arası	8	8,8
6-10 yıl arası	11	12,1
11-15 yıl arası	21	23,1

16-20 yıl arası	15	16,5
21 yıl ve üzeri	36	39,6
Toplam	91	100

3.2.1.4 Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Merkezine Göre Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin görevli oldukları okulun bulunduğu yerleşim merkezine göre dağılımı incelenmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin % 50,5'i İlçede bulunan orta öğretim kurumunda görev yaparken %49,5'i Çorum il merkezinde bulunan kurumlarda görev yapmaktadır.

Tablo 3.4: Çorum İlinde görev yapan tarih öğretmenlerinin görevli oldukları yerleşim merkezine göre dağılımı

Yerleşim merkezi	f	%
İl merkezi	45	49,5
İlçe	46	50,5
Toplam	91	100

3.2.1.5. Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Lisans ve Lisans Üstü Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı betimsel olarak değerlendirilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin % 27,5'i lisansüstü eğitimlerini yapmış olup %72,5'i lisans mezunu olduklarını beyan etmişlerdir. Bu duruma ait veriler Tablo 3.5'te veriler yer almaktadır.

Tablo 3.5: Çorum İlinde görev yapan tarih öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre dağılımı

Eğitim durumu	f	%
Lisans	66	72,5
Lisansüstü	25	27,5
Toplam	91	100

3.2.1.6. Örneklemi Oluşturan Öğretmenlerin Teknoloji Kullanımı İçin Aylık Ayırdıkları Bütçeye Göre Dağılımı

Çalışmaya katılan tarih öğretmenlerinin aylık olarak teknoloji kullanımına ayırdıkları bütçeyi belirtmeleri istemiştir. Eğitim teknolojilerini kullanmak için harcanan bütçenin içerisinde İnternet Bağlantısı, mikrofon, kulaklık, bilgisayar sarf malzemeleri vb.gibi harcama kalemleri olduğu açıklanmıştır. Aşağıda sunulan Tablo 3.6'da belirtildiği üzere tarih öğretmenlerinin % 50'si 250- 500 TL düzeyinde harcama yapmaktadır. %35,2 oranında ise 101-250 TL harcama yapmaktadır. Bu oran göreceli olmakla birlikte anlam kazanması açısından öğretmenin aldığı maaşı belirterek bir göstergenin oluşturulması ilerleyen süreçte yapılacak araştırmalar için belirteç olacaktır. 2022 yılı Aralık ayı ¼ derecesindeki bir öğretmenin aile yardımı dâhil maaşı 12276,00 Türk Lirasıdır.

Tablo 3.6: Çorum İlinde görev yapan tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanımına ayırdıkları aylık bütçenin dağılımı

Bütçe	f	%
0-100	9	9,9
101-250	32	35,2
251-500	46	50,5
751 ve üzeri	4	4,4
Toplam	91	100

3.3. Araştırmanın Değişkenleri

Bu çalışmanın bağımlı değişkeni, Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği'nden aldıkları puanlardır. Bağımsız değişkenleri, cinsiyet, okul türü, kıdemleri, eğitim durumları, okulun bulunduğu yerleşim merkezi ve teknoloji alanında yaptıkları yatırım olarak belirlenmiştir.

3.4. Veri Toplama Aracı

Yapılan araştırma için Bayraktar'ın tarafından 2015 yılında geliştirdiği "Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada ölçeğin kullanılabilmesi için araştırmacıdan kullanım izni e posta vasıtası ile alınmıştır. Veri toplama aracı demografik bilgilerin yer aldığı birinci bölüm ve öğretmenlerin teknoloji kullanım düzeylerini belirlemeye yönelik ifadelerin bulunduğu ikinci bölüm olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Ölçekte yer alan maddeler 5'li likert tipine göre puanlanmıştır. Puanlama, maddeye cevap veren öğretmenin o ifadede yer alan eylemi gerçekleştirme durumuyla ilgili olarak "kabulleri" ile ilişkilendirilmiştir. Maddelerin içerdiği uygunluk durumları "Tamamen katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum", "Hiç Katılmıyorum" şeklinde düzenlenmiştir. Bu ifadeler, "Tamamen katılıyorum=5", "Katılıyorum=4", "Kararsızım=3", "Katılmıyorum=2", "Hiç Katılmıyorum=1" olarak puanlanmıştır. Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği 38 maddeden oluşmakta olup, 4 faktör çerçevesinde toplanmıştır. İlgili dört faktör, altlarında yer alan maddelerin kapsamları ve ilgili alan yazın doğrultusunda adlandırılmıştır. Birinci faktör "Teknoloji Okuryazarlığı", ikinci faktör "Derse Teknoloji Entegrasyonu", üçüncü faktör "Sosyal Etik ve Yasal Hükümler", dördüncü faktör "İletişim" adı verilmiştir. Ölçeğe ait faktörler ilgili ifade sayısı aşağıdaki tabloda açıklanmaktadır.

Tablo 3.7: Ölçek faktörleri ifade sayısı tablosu

Faktör	Adlandırma	Faktörü destekleyen İfade sayısı	Ölçekte yer alan ifade numarası
1. Faktör	Teknoloji Okuryazarlığı	19 ifade	1-19
2. Faktör	Derse Teknoloji Entegrasyonu	9 ifade	20-28
3. Faktör	Sosyal Etik ve Yasal Hükümler	6 ifade	29-34
4. Faktör	İletişim	4 ifade	35-38

Ölçek toplam puanı, tüm maddelere verilen cevapların bu puanlar cinsinden toplamı şeklinde oluşturulmuştur. Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeğinde öğretmenlerin tüm ölçekten aldığı puanlar bir anlam içermektedir. Kullanılan ölçekte toplam alınan maksimum puan 190, minimum puan ise 38 olarak belirlenmiştir.

Bu bağlamda ölçekten alınan toplam puan değerlendirilirken;

190-160 puan arası çok iyi düzey

159-120 puan arası iyi düzey

119-80 puan aralığı orta düzey

79-38 puan aralığı zayıf düzey teknoloji kullanımı olarak belirlenmiştir.

Bu ölçekte faktörler temelinde alınabilecek puanlar sırasıyla birinci faktör "Teknoloji Okuryazarlığı" için minimum puan: 19, maksimum puan:95, ikinci faktör "Derse Teknoloji Entegrasyonu" için minimum puan: 9, maksimum puan 45, üçüncü faktör "Sosyal Etik ve Yasal Hükümler" için minimum puan: 6, maksimum puan 30, dördüncü faktör "İletişim" için minimum puan 4, maksimum puan ise 20 olarak belirlenmiştir. Toplam puanın büyüklük derecesi, öğretmenlerin Eğitim teknolojisi kullanım düzeyleri ile ilgili bilgi vermektedir. Çalışmada kullanılan "Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği" Ek 1'de sunulmuştur.

3.5. Verilerin Toplanması

Araştırmada etik açıdan sorun oluşturmayacağına dair Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Etik Kurulundan 03.06.2021 tarih ve 20 sayılı karar ile izin alınmış ve EK-2 de verilmiştir. İlgili eğitim kurumlarında öğretmenlere ölçeği uygulayabilmek için Çorum Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 30.11.2022 tarih ve 64680991 sayılı yazısı ile izin onayı alınmıştır. Alınan izin ile ilgili belge Ek 3'te sunulmuştur. İzin süreci tamamlandıktan sonra verilerin toplanması için ölçek çevrimiçi olarak Google form üzerinde oluşturulmuştur. İlgili kurum yöneticileri ile görüşmeler yapılarak uygun bir zaman tespit edilmiş ve 2022 yılı Kasım ve Aralık döneminde tarih öğretmenlerine çevrimiçi olarak uygulanmış ve veriler çevrimiçi olarak toplanmıştır. Çorum İlinde görev yapan tarih öğretmenleri çevrimiçi olan çalışmaya gönüllü olarak katılmışlardır.

3.6. Verilerin Analizi

Çalışmada kullanılan ölçekten elde edilen veriler SPSS 20.0 İstatistik Programı kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışmanın ilk basamağında elde edilen verilere ilişkin betimsel analiz yapılmış, ortalama standart sapma minimum ve maksimum değerler verilmiştir Verilerin çözümlenmesi amacıyla aritmetik ortalama, standart sapma, ilişkisiz örneklemler t testi, tek faktörlü gruplar arası varyans analizi kullanılmış, her birinin kullanıldığı yerler ilgili bulgular ele alınırken açıklanmıştır. Çalışmanın verilerinin normal dağılıma uygun olup olmadığını belirlemek için Kolmogrov Smirnov testi ile Shapiro Wilk testi yapılmış, çarpıklık ve basıklık değerleri alınarak verilmiştir.

Herhangi bir çalışmada elde edilen verilere t-testi, ANOVA, gibi parametrik testlerin uygulanabilmesi için verilerin normal dağılım göstermesi gerekmektedir. Bu sebeple uygulanan ölçek ile edinilen verilerin istatistiksel olarak analiz edebilmek için öncelikle ölçek sonuçlarının normal dağılım gösterip göstermediği araştırılmıştır. Bu amaçla Kolmogorov Smirnov testi ile Shapiro Wilk ve çarpıklık (Skewness), basıklık (Kurtosis) değerlerine bakılmıştır. Kolmogorov Smirnow testi, veri sayısının az olduğu durumlarda tutarlı sonuçlar vermekte iken Shapiro Wilk testi daha güçlü ve tercih edilen bir testtir. Ölçekte bulunan 38 ifadenin oluşturduğu 4 boyut (Teknoloji Okuryazarlığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu, Sosyal Etik ve Yasal Hükümler, İletişim) için aşağıda Tablo 3.8'de analiz sonuçları sunulmaktadır.

Tablo 3.8: Ölçek faktör boyutlarına ait analiz sonuçları

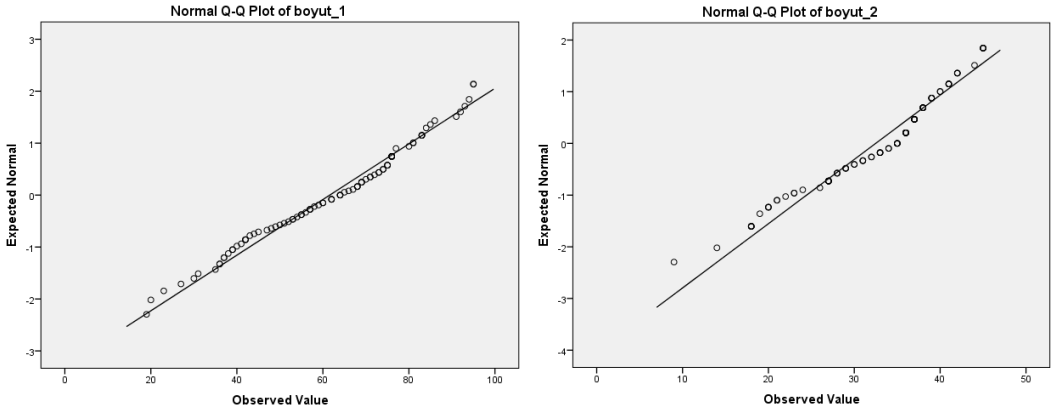
Boyut	Boyut Adı	Kolmogorov Smirnov	Shapiro Wilk	Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)
Boyut 1	Teknoloji Okuryazarlığı	**0,112**	**0,076**	-0,283	-0,670
Boyut 2	Derse Teknoloji Entegrasyonu	0,000	0,001	-0,662	-0,168
Boyut 3	Sosyal Etik & Yasal Hükümler	0,000	0,000	-1,268	0,793
Boyut 4	İletişim	0,001	0,017	-0,095	-0,805

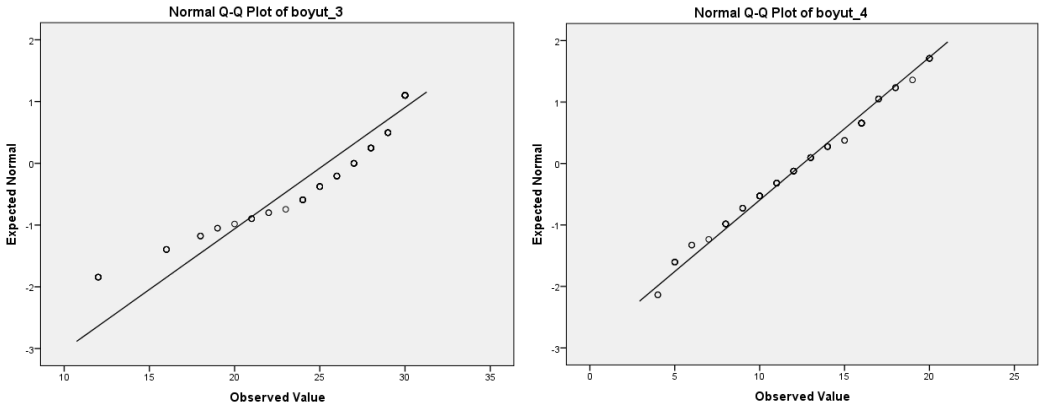
Ölçek her bir boyut için değerlendirilmiştir. Kolmogorov Smirnov sonuçlarında her madde için $p< 0,005$ ($p=0,00$) olarak benzer şekilde Shapiro Wilk Testi sonuçların da

her madde için p<0,005 (p=0,00) olarak belirlenmiştir. Ancak Teknoloji Okuryazarlığı yani Boyut 1'de; Boyut 2, Boyut 3 ve Boyut 4'den farklı olarak bulunmuştur.

Bu duruma istinaden verilerin dağılımın normalliğini araştırmak için maddelere ait çarpıklık ve basıklık değerlerine de bakılmıştır. Normal dağılım için kabul edilebilir sınır olan -1 ile +1 arasındadır. ±1.0 arasındaki basıklık ve çarpıklık değeri çoğu psikometrik amaç için mükemmel kabul edilmektedir (Hair, Black, Babin, Anderson, 2018). Ancak belirli uygulamaya bağlı olarak çoğu durumda ±2.0 arasındaki kalan değerler parametrik testlerin kullanılması için kabul edilebilir olarak belirtilmiştir (George, Mallery, 2012, Mayers 2013), 50'den küçük örneklemler için ± 1,96 eşik, 51'den 100'e kadar olan örnekler için ± 2,58 eşik ve 100'den büyük örnekler için ± 3,29 eşik değerinin kullanılması gerektiğini vurgulamaktadır. Tablo 3.8'de bulunan araştırma verileri incelendiğinde çarpıklık değerleri 1. Boyutta -0,283 basıklık değeri -0,670 değerlerinde olduğu görülmektedir. Mevcut veriler yukarıda işaret edilen değerler arasında kaldığından çalışmada parametrik olan testler kullanılmıştır.

Şekil 3.1: Ölçek faktör boyutları Q-Q grafiği

Yukarıda verilen grafikte her bir boyut için normal Q-Q grafiği ile veriler test edilmiştir. Normal Q-Q grafiğinde amaç, elde edilen doğrusal çizginin altındaki ve üstündeki noktaların, değişkenin birim değerlerinin kuramsal dağılımından hangi düzeyde bir sapma gösterdiğini belirlemektir. Şekil 3.1'de görüldüğü gibi, değerler (noktalar) verilen çizgiye mümkün olan en paralel düzeyde ve düz olarak konumlanmalıdır. 45 derecelik eğimle oluşan çizgi, varsayımsal teorik değerler ile oluşurken, dairesel halkalara benzeyen noktalarla oluşan değerler, araştırmadan elde edilen verilerin değerlerini temsil etmektedir. Grafikte verilerin dağılımı incelendiğinde Q-Q plotlardan normallik varsayımı gösterdiği söylenebilir.

Bundan sonra bölümde araştırma problemleri parametrik testler kullanılarak analiz yapılmıştır. Verilerin analizinde ikili gruplarda (cinsiyet vb) t testi (Independent Sample t test), ikiden fazla grubun olduğu verilerde (okul türü vb) gruplar arası karşılaştırmalarda ise ANOVA (Analysis of Variance) kullanılmıştır.

ANOVA analizi sonucunda anlamlı farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu ortaya koymak amacı ile varyansların homojenliğine bakılmış Levene testi yapılmış, analizden elde edilen sonuç için uygun post hoc testi uygulanmıştır. Homojen olmadığı durumuda Tamhane Testi uygulanmıştır.

3.7. Geçerlik ve Güvenirlik Analizi

Araştırmada kullanılmış olan ölçeğin iç tutarlığını analiz etmek ve güvenirliğini belirlemek için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı Bayraktar tarafından hesaplanmış Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0.975 olarak bulunmuştur. Kalaycı'ya göre (2010) Cronbach Aplha katsayısının 0.80 üzerinde olması yüksek derecede güvenilir bir ölçek olduğu sonucu rapor edilmektedir. Faktörlerin her biri

için Cronbach Alpha katsayısı ayrı ayrı bulunmuştur. Birinci faktör için Cronbach Alpha katsayısı sırasıyla her bir faktör için 0.959, ikinci faktör için 0.912, üçüncü faktör için 0.901 ve dördüncü faktör için 0.767 olarak hesap edilmiştir.

Bayraktar (2015) tarafından geliştirilen ölçek Çorum İlinde görev yapan tarih öğretmenlerine uygulandıktan sonra güvenirliği yapılan çalışma için tekrar kontrol edilmiştir. Bu çalışma için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0,975 bulunmuştur. Çorum ilinde örnekleme uyguladığımız çalışma için elde edilen veriler faktörlerin her biri için tekrar kontrol edilmiştir. Birinci faktör için Cronbach alpha katsayısı 0,961; ikinci faktör için 0.946, üçüncü faktör için 0.946 ve dördüncü faktör için 0.889 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu veriler ile birlikte kullanılan ölçeğin çalışmanın amacına uygun güvenilir bir ölçek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bulgular ve tartışma bölümünde uygulanmış olan ölçeklerden öğretmenlerin almış olduğu puanlardan oluşan betimsel istatistikler yer almış, devamında ise araştırmanın problem durumu kısmında cevaplandırılmak istenen soruların oluşturulma sırasına göre elde edilen bulgular incelenmiştir.

4.1 Tarih Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bulgular

4.1.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Öğretmenlerin eğitim teknolojisi kullanım düzeylerine ilişkin bulgular bu başlık altında sunulmaktadır. Öncelikle Tarih öğretmenlerinin genel düzeyi, daha sonra her bir alt boyuttan elde edilen veriler sunulmaktadır.

Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerini belirlemek için elde edilen aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmış ve Tablo 4.1'de sunulmuştur.

Tablo 4.1: Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyi betimsel istatistiği

N		N	Minimum puan	Maksimum puan	Ortalama	Std. Sapma
Boyut 1	Teknoloji Okuryazarlığı	91	19,00	95,00	61,59	18,68
Boyut 2	Derse Teknoloji Entegrasyonu	91	9,00	45,00	32,48	8,04
Boyut 3	Sosyal Etik ve Yasal Hükümler	91	12,00	30,00	25,39	5,08
Boyut 4	İletişim	91	4,00	20,00	12,56	4,30
	Toplam	91	44	190	132,02	

Tablo incelendiğinde Tarih Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri Kullanım düzeylerinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Tarih Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri kullanım düzeyine ait toplam puanın ortalaması 132,02 olarak belirlenmiştir. Ölçekten alınabilecek toplam puanının en yüksek değerinin 190, en

düşük değerinin 38 olduğu göz önüne alınırsa Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeyleri iyi seviyede bulunmuştur.

Öğretmenlerin Teknoloji Okuryazarlığı alt boyutundaki puanlarının ortalaması 61,59 ve standart sapması 18,68'dir. Teknoloji Okuryazarlığı (1-19. Maddeler) boyutunda öğretmenlerin en yüksek 95 en düşük ise 19 puan alabileceği görülmektedir. Burada 61.59 puan elde eden tarih öğretmenlerinin Teknoloji Okuryazarlığı alt boyutu bağlamında düzeylerinin iyi olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Derse Teknoloji Entegrasyonu alt boyutuna ait puanlarının ortalaması 32.48 ve standart sapması 8,04'tür. Derse Teknoloji Entegrasyonu (20-28. Maddeler) boyutunda öğretmenlerin en yüksek 45 en düşük ise 9 puan alabilecekleri görülmektedir. Bu duruma göre Derse Teknoloji Entegrasyonu alt boyutunda 32,48 puan alan tarih öğretmenlerinin Öğretmenlerin ortalama puanlarına bakıldığında derse teknoloji entegrasyonu düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutuna ait elde edilen puanlarının ortalaması 25,39 ve standart sapması 5,08'tir. Sosyal Etik ve Yasal Hükümler (29-34. Maddeler) alt boyutunda 6 ifade bulunmaktadır. Bu boyutta öğretmenlerin en yüksek 30, en düşük ise 12 puan alabilecekleri görülmektedir. Öğretmenlerin almış oldukları ortalama puanın 25,39 olduğundan hareketle Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutunda biliş düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Öğretmenlerin İletişim alt boyutunda elde ettikleri puanların ortalamasının 12,56 ve standart sapmasının ise 4,30 olduğu tespit edilmiştir. İletişim (35-38. Maddeler) alt boyutunda öğretmenlerin en yüksek 20 en düşük ise 4 puan alabilecekleri görülmektedir. Öğretmenlerin bu boyutta elde ettiği 12,56 ortalama puan doğrultusunda bu boyutta öğretmenlerin teknoloji kullanımlarının orta düzeyde yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir.

Tarih Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri kullanım düzeyine ait aldıkları toplam puanın ortalamasının 132,02 olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin ölçekten alabilecekleri en yüksek puanın 190, en düşük puanın ise 38 olduğu göz önünde

bulundurulduğunda tarih öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerinin orta düzeyde yüksek olduğu görülmektedir.

Teknoloji Okuryazarlığı Alt Boyutunda İfadeler Verilen Cevapların Betimsel Analizi

Teknoloji Okuryazarlığı alt boyutu ölçekte 19 madde ile ifade edilmiştir. Ölçekte birinci alt boyut olarak belirlenen teknoloji okuryazarlığı 1ile 19 numaralı ifadelerde yer almaktadır. Ölçekte yer alan her bir maddenin minimum puanı 1 maksimum puanı 5'tir. Teknoloji Okuryazarlığı alt boyutu; öğretmenin teknolojiye hâkimiyet ve yönetebilme becerisini belirleyebilmek için oluşturulmuştur. Aşağıda Tablo 4.2'de Çorum ilinde farklı okul türünde görev yapan tarih öğretmenleri teknoloji okuryazarlığı boyutunda verdikleri cevapların betimsel analizi yer almaktadır.
Çorum İli tarih öğretmenlerinin Teknoloji Okuryazarlığı alt boyutundan alınan cevapların betimsel analizinde belirleyici sonuçlar aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 4.2: Teknoloji okuryazarlığı alt boyut İnceleme analizi

Teknoloji Okuryazarlığı	N	Min	Max.	Top	X	SD
Bir işletim sistemini yeniden kurarım.	91	1	5	190	2,09	1,40
Verilerimi internet üzerinde bir alanda (googledrive, dropbox, e-posta..) depolarım.	91	1	5	295	3,24	1,34
Bir resim üzerinde çözünürlük ve boyut gibi değişiklikler yaparım.	91	1	5	298	3,27	1,26
Taşınabilir bellekleri(diskleri) biçimlendiririm.	91	1	5	303	3,33	1,32
Dosya formatları (mp3-wav,avi-mpeg,bmp-jpg v.b.) arasında dönüşüm yaparım.	91	1	5	275	3,02	1,33
İnternetten görüntülü konuşma yaparım.	91	1	5	377	4,14	1,11
Çoklu ortam öğelerini kullanarak bir sunu hazırlarım.	91	1	5	309	3,40	1,27

Çoklu ortam öğelerini (ses, resim, metin vb.) kullanarak bir video hazırlarım.	91	1	5	294	3,23	1,39
Ses ayarı ile ilgili gelişmiş ayarları yaparım.	91	1	5	289	3,17	1,24
Bir antivirüs programını etkin olarak kullanırım.	91	1	5	304	3,34	1,27
Ücretsiz, hazır şablonlu bir internet sitesi oluştururum.	91	1	5	189	2,07	1,24
Bir donanımın yazılımını internetten indirerek ya da CD'den kurarım.	91	1	5	276	3,03	1,39
Kablosuz ağlar (wireless, bluetooth, kızılötesi vb.) aracılığıyla dosya paylaşırım.	91	1	5	315	3,46	1,30
Kablosuz ağdan gelebilecek güvenlik tehditlerine karşı şifre oluştururum.	91	1	5	295	3,24	1,27
Mobil cihazlara uygulama yüklerim.	91	1	5	364	4,00	1,19
Bilgisayarın görüntü birimi ayarlarını yaparım.	91	1	5	300	3,29	1,28
Dosya büyüklükleri ve depolama birimleri arasındaki farkı bilirim.	91	1	5	292	3,20	1,32
Sık kullanılan dosya formatlarını (pdf, doc, exe, ppt, xls) bilirim.	91	1	5	336	3,69	1,19
Yeni karşılaştığım teknolojilere kolaylıkla uyum sağlarım.	91	1	5	304	3,34	1,13

Öğretmenlerin ilgili alanda en yüksek puan aldıkları madde "İnternetten görüntülü konuşma yaparım." ifadesidir, ortalama puan 4.14 olarak işaret etmektedir. Bir diğer madde "Mobil cihazlara uygulama yüklerim" ifadesi ortalama 4 puan ile tarih öğretmenleri tarafından yapılabilir bulunmuştur.

Öğretmenler tarafından teknoloji okuryazarlığı boyutunda yapılması zor bulunan ortalama 2,07 puan aldıkları madde ise "Ücretsiz, hazır şablonlu bir internet sitesi oluştururum." ; 2,09 puan aldıkları "Bir işletim sistemini yeniden kurarım." olarak tespit edilmiştir.

Derse Teknoloji Entegrasyonu Alt Boyutunda İfadelere Verilen Cevapların Betimsel Analizi

Derse Teknoloji Entegrasyonu alt boyutu ölçekte 9 madde ile ifade edilmiştir. Ölçekte ikinci alt boyut olarak belirlenen Derse Teknoloji Entegrasyonu 20 ile 29 numaralı ifadelerde yer almaktadır. Ölçekte yer alan her bir maddenin minimum puanı 1 maksimum puanı 5'tir. Derse teknoloji entegrasyonu alt boyutu; öğretmenin çok boyutlu bir süreç olup öğretmenin dersin öğretim programına, kazanımlarına, okulun ve sınıfın yapısına, bölgenin kültürüne uygun şekilde teknolojiyi kullanabilme düzeyini, belirleyebilmek için oluşturulmuştur. Aşağıda Tablo 4.3'te Çorum ilinde farklı okul türünde görev yapan tarih öğretmenleri Derse teknoloji entegrasyonu alt boyutunda verdikleri cevapların betimsel analizi yer almaktadır.

Tablo 4.3: Derse teknoloji entegrasyonu ikinci alt boyut incelenme analizi

Derse Teknoloji entegrasyonu alt boyutuna ait maddeler	N	Top.	X	SD
Öğrenci merkezli etkinlikleri destekleyecek materyaller tasarlarım	91	288	3,16	1,20
Derslerde teknoloji kullanmadan önce hazırlık yapılması gerektiğini bilirim	91	360	3,95	1,10
Farklı kazanımlar için farklı teknolojileri seçip kullanırım.	91	320	3,51	,99
Derste teknoloji kullanımı esnasında karşılaşabileceğim sorunlara alternatif çözümler üretirim.	91	313	3,43	1,00
İnternetten öğretim materyali indirip düzenlerim.	91	341	3,75	1,04
Hazır eğitim yazılımları (animasyon, simülasyon, paket öğretici v.b.) bilgisayara yükleyip kullanırım.	91	314	3,45	1,18
Öğrencilerin bireysel öğrenmelerini desteklemek için teknolojiden yararlanırım.	91	342	3,76	1,07
Materyal tasarlarken öğretim tasarımı ilkelerine uygun hareket ederim.	91	328	3,60	1,02
Mesleki gelişimime katkıda bulunabilecek siteleri takip ederim.	91	350	3,85	1,01

Çorum İli tarih öğretmenlerinin Derse Teknoloji Entegrasyonu alt boyutundan alınan cevapların betimsel analizinde tablodan seçilen belirleyici sonuçlar şu şekildedir.

Öğretmenlerin derse teknoloji aktarımı alanında en çok katıldıkları ifade ““Derslerde teknoloji kullanmadan önce hazırlık yapılması gerektiğini bilirim” ifadesidir, ortalama puan 3,95 olarak işaret etmektedir. Bir diğer madde “Mesleki gelişimime katkıda bulunabilecek siteleri takip ederim.” ifadesi ortalama 3,85 puan ile tarih öğretmenleri işaret etmişlerdir.

Öğretmenler tarafından Derse Teknoloji Entegrasyonu boyutunda yapılması zor bulunan ortalama 3,16 puan aldıkları madde ise “Öğrenci merkezli etkinlikleri destekleyecek materyaller tasarlarım.” İfadesi olarak tespit edilmiştir.

Sosyal Etik ve Yasal Hükümler Alt Boyutunda İfadelere Verilen Cevapların Betimsel Analizi

Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutu ölçekte 6 madde ile ifade edilmiştir. Ölçekte ikinci alt boyut olarak belirlenen Derse Teknoloji Entegrasyonu 30 ile 35 numaralı ifadelerde yer almaktadır. Ölçekte yer alan her bir maddenin minimum puanı 1 maksimum puanı 5’tir. Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutu; öğretmenlerin teknoloji kullanımında göz önünde bulundurması gerekli olan yasal hükümler ve etik yönünde farkındalık düzeyini, belirleyebilmek için oluşturulmuştur. Aşağıda Tablo 4.4’te Çorum ilinde farklı okul türünde görev yapan tarih öğretmenleri *Sosyal Etik ve Yasal Hükümler* alt boyutunda verdikleri cevapların betimsel analizi yer almaktadır.

Tablo 4.4: Sosyal etik ve yasal hükümler üçüncü alt boyut İnceleme analizi

Sosyal Etik ve Yasal Hükümler	N	Min	Max.	Top.	X	SD
İnternetteki her bilginin doğruluğunu kabul etmem, sorgularım.	91	2	5	391	4,29	,87
Kullandığım bilgilerin kaynağını belirtmem gerektiğini bilirim.	91	1	5	369	4,05	,98
Telif hakları konusunda yasal sorumluluklara göre davranırım.	91	1	5	373	4,09	,98
Kişisel bilgilerin paylaşımı ve gizliliğine dikkat ederim.	91	2	5	400	4,39	,89
Sosyal ortamlardaki paylaşımlarımın bana getirdiği sorumlulukların farkındayım	91	2	5	393	4,31	,96
Eğitim suçlarını bilir ve dikkat ederim.	91	1	5	385	4,23	1,02

Çorum İli tarih öğretmenlerinin Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutundan alınan cevapların betimsel analizinde tablodan seçilen belirleyici sonuçlar şu şekildedir.

Öğretmenlerin Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alanında en çok katıldıkları ifade "Kişisel bilgilerin paylaşımı ve gizliliğine dikkat ederim." ifadesidir, ortalama puan 4,39 olarak işaret etmektedir.

Öğretmenler tarafından Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutunda düşük ortalamaya sahip 4,05 puan aldıkları madde ise "Kullandığım bilgilerin kaynağını belirtmem gerektiğini bilirim" İfadesi olarak tespit edilmiştir.

İletişim Alt Boyutunda İfadelere Verilen Cevapların Betimsel Analizi

Tablo 4.5: İletişim dördüncü alt boyut İnceleme analizi

İletişim	N	Min	Max.	Top.	X	SD
Çevrimiçi (online) sınav oluşturup öğrencilerime uygularım.	91	1	5	268	2,94	1,23
Veliler ve öğrenciler ile toplu iletişim kurmak için çevrimiçi sistemleri kullanırım.	91	1	5	303	3,32	1,25
E-posta gruplarının aktif olarak kullanımında öğrencilere rehberlik ederim.	91	1	5	278	3,05	1,27
Sosyal ağlarda öğrencilerimle eğitsel paylaşımlarda bulunurum.	91	1	5	294	3,23	1,22

Çorum İli tarih öğretmenlerinin İletişim alt boyutundan alınan cevapların betimsel analizinde tablodan seçilen belirleyici sonuçlar şu şekildedir.

Öğretmenlerin İletişim alanında en çok katıldıkları ifade "Veliler ve öğrenciler ile toplu iletişim kurmak için çevrimiçi sistemleri kullanırım." ifadesidir, ortalama puan 3,32 olarak işaret etmektedir.

Öğretmenler tarafından Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutunda düşük ortalamaya sahip 2,94 puan aldıkları madde ise "Çevrimiçi (online) sınav oluşturup öğrencilerime uygularım." İfadesi olarak tespit edilmiştir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri cinsiyetine göre farklılık göstermekte midir?

Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojilerini kullanma düzeylerinde cinsiyet durumuna göre bir farklılığın ortaya çıkıp çıkmadığını tespit etmek maksadı ile parametrik analiz yöntemlerinden ilişkisiz örneklemler t-testi uygulanmıştır.

Tablo 4.6: Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri cinsiyet değişkenine göre inceleme analizi

		Cinsiyet	**N**	**x̄**	**SD**	**df**	**t**	**p**
1.boyut	Teknoloji	Erkek	52	64,23	17,16	89	1,568	,174
	Okuryazarlığı	Kadın	39	58,08	20,21		1,532	
2. boyut	Derse	Erkek	52	32,63	7,08	89	,206	,153
	Teknoloji	Kadın	39	32,28	9,26		,198	
	Entegrasyonu							
3. boyut	Sosyal Etik	Erkek	52	25,75	4,27	89	,766	,036
	ve Yasal	Kadın	39	24,92	6,02		,730	
	Hükümler							
4.boyut	İletişim	Erkek	52	12,77	4,08	89	,532	,499
		Kadın	39	12,28	4,6		,523	

Tablo 4.6 incelendiğinde Eğitim teknolojileri kullanım düzeylerine ait boyut 1, Teknoloji Okuryazarlığı, boyut 2, Derse Teknoloji Entegrasyonu ve boyut 4 İletişim alt boyutlarında cinsiyete göre istatistiksel manada dikkate değer bir farkın ortaya çıkmadığı söylenebilir ($p>0,05$). Ancak 3. Boyutta Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutunda ise kadın öğretmenler ile erkek öğretmenler arasında istatistiksel

olarak anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir (p<0.05). Bu açıdan erkek tarih öğretmenleri lehine farklılığın olduğu ifade edilebilir.

Bu bulguya göre öğretmenlerin Eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin Teknoloji Okuryazarlığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu ve İletişim boyutunda cinsiyete göre değişiklik göstermediği söylenebilir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Bu çalışmada "Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri yaşlarına göre farklılık göstermekte midir?" sorusuna cevap aramak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmek istenmiştir.

Tablo 4.7: Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin yaş değişkenine göre analizi

		ΣX^2	df	MS	F	p
boyut_1	Gruplar arası	2109,1	5	421,811	1,224	,305
	Grup içi	29286,9	85	344,552		
	Toplam	31395,9	90			
boyut_2	Gruplar arası	1086,9	5	217,386	3,902	**,003**
	Grup içi	4735,8	85	55,715		
	Toplam	5822,7	90			
boyut_3	Gruplar arası	602,3	5	120,452	5,934	**,000**
	Grup içi	1725,5	85	20,300		
	Toplam	2327,8	90			
boyut_4	Gruplar arası	83,2	5	16,648	0,894	,489
	Grup içi	1583,2	85	18,626		
	Toplam	1666,4	90			

Tablo incelenecek olursa Boyut 2 ve Boyut 3 için Tarih öğretmenlerinin yaş grupları açısından dağılımında dikkate değer bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Bu farklılaşmanın hangi yaş grupları arasında yer aldığını tespit etmek için Post Hoc testleri yapılmıştır. Uygun Post Hoc testlerinin tespit edilmesi amacıyla varyansların homojenliği Levene testi kullanılarak belirlenmiştir. Aşağıda sunulan tabloda Levene testi sonuçları sunulmaktadır.

Tablo 4.8: Levene Testi

	Levene	df1	df2	p
boyut_1	1,162	5	85	0,335
boyut_2	2,788	5	85	0,022
boyut_3	8,016	5	85	0,000
boyut_4	0,405	5	85	0,844

Levene Testi sonuçları incelendiğinde; Boyut 2; (Derse teknoloji Entegrasyonu) F(5,85=2,788, p=0,022) ve Boyut 3 (Sosyal Etik ve Yasal Hükümler) F(5,85= 8,016, p=0,000) de varyansların homojen dağılmadığı sonucuna varılmıştır. Boyut 1 Teknoloji okuryazarlığı F(5,85 = 0,335, p=0,335) ve Boyut 4'de İletişim F(5,85=0,405, p=0,844)'de varyansların homojen dağıldığı görülmektedir. Bu duruma bağlı olarak Homojen dağılım göstermeyen boyutlarda (Boyut2 ve Boyut 3)'te Tamhane testi yapılarak hangi gruplar arasında fark bulunduğu araştırılmıştır.

Tablo 4.9: Yaş Gruplarının Tamhane Testi Değerlendirmesi

	Yaş	Yaş	MD	SS	p
Boyut 2	51 yaş ve	26-30	-2,75	6,22071	1,000
	üzeri	31-35	-8,75	2,22807	0,006
		36-40	-8,3125	2,41461	0,022
		41-45	-7,25	2,34567	0,053
		46-50	-5,464	2,46777	0,403
Boyut 3	51 yaş ve	26-30	-1,98333	3,46686	1,000
	üzeri	31-35	-4,94048	1,70515	0,092
		36-40	-6,20833	1,49713	0,003
		41-45	-6,25	1,39992	0,002
		46-50	-5,08333	1,56447	0,037

Tablo 4.9'a bakıldığında öğretmenlerin yaşları açısından eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde dikkate değer bir farklılaşmanın meydana çıktığı görülmektedir. ($p<0.05$). Bu farklılaşmanın boyut 2 (Derse Teknoloji Entegrasyonu)

alt boyutu için 51 yaş üzeri bireyler ile 31-35 yaş ile 36-40 yaş aralığındaki bireyler arasında olduğu görülmektedir (p<0,05). Eğitim teknolojisi kullanım düzeyindeki toplam puanlarda 31-35 ve 36-40 yaş aralığında yer alan tarih öğretmenlerinin 51 yaş üzerinde yer alan öğretmenlerin ortalama puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Boyut 3 (Sosyal ve Etik Yasal Hükümler) alt boyutu için 51 yaş üzeri bireyler ile 36-40 yaş ve 41-45 yaş grubu aralığında ki bireyler arasında olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Derse Teknoloji Entegrasyonu ve İletişim alt boyutunda ise tarih öğretmenlerinin yaşlarına göre istatistiki anlamda bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir (p>0.05).

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

"Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde lisansüstü eğitim durumlarına göre farklılık göstermekte midir" alt problemine ait analiz yapılmıştır. Eğitim teknolojileri kullanım düzeyi açısından tarih öğretmenlerinin öğrenim düzeylerine göre bir farklılaşma ortaya çıkartıp çıkarmadığını belirlemek amacı ile analiz yöntemlerinden ilişkisiz örneklemler t testi uygulanmıştır.

Tablo 4.10: Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri lisans-lisansüstü eğitim değişkenine göre inceleme analizi

		Eğitim düzeyi	**N**	**$\bar{x}$**	**SD**	**df**	**t**	**p**
1.boyut	Teknoloji Okuryazarlığı	lisans	66	60,41	19,46	89	1,568	,174
		lisans üstü	25	64,72	16,38		1,532	
2. boyut	Derse Teknoloji Entegrasyonu	lisans	66	31,59	8,23	89	,206	,153
		lisans üstü	25	34,84	7,14		,198	
3. boyut	Sosyal Etik ve Yasal Hükümler	lisans	66	24,77	5,45	89	,766	,036
		lisans üstü	25	27,04	3,55		,730	
4.boyut	İletişim	lisans	66	12,19	4,41	89	,532	,499
		lisans üstü	25	13,52	3,93		,523	

Tablo 4.10'da eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutundaki elde edilen puanların öğretmenlerin öğretim düzeyleri açısından bakıldığında istatistiki açıdan bir farklılığın ortaya çıktığı tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bu farklılığın eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde lisans mezunu ve lisansüstü öğrenim düzeyi öğretmenler arasında ortalama toplam puanda lisansüstü öğretmenlerin lehine olsa da diğer boyutlarda anlamlı bir farklılığın ortaya çıkmadığı görülmektedir.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde teknoloji alanında eğitim alma durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin teknoloji konusunda eğitim alma durumları açısından farklılık ortaya çıkartıp çıkartmadığını ortaya koymak maksadı ile ilişkisiz örneklemler t testi analizi yapılmıştır. Analizden ortaya çıkan sonuçlar Tablo 4.11'de aşağıda görülmektedir.

Tablo 4.11: Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri teknoloji eğitimi alma değişkenine göre inceleme analizi

		Hizmet içi eğitim	**N**	**x̄**	**SD**	**df**	**t**	**p**
1.boyut	Teknoloji Okuryazarlığı	Evet	45	66,58	16,91	89	2,597	,255
		Hayır	46	56,71	19,21		2,601	
2. boyut	Derse Teknoloji Entegrasyonu	Evet	45	34,0889	6,79	89	1,911	,020
		Hayır	46	30,9130	8,90		1,916	
3. boyut	Sosyal Etik ve Yasal Hükümler	Evet	45	25,8000	4,39	89	,748	,027
		Hayır	46	25,0000	5,70		,751	
4.boyut	İletişim	Evet	45	12,8444	4,10	89	,621	,565
		Hayır	46	12,2826	4,52		,621	

Eğitim teknolojileri kullanım düzeylerine ait Sosyal Etik ve Yasal Hükümler adlı 3. alt boyutta yer alan puanların ve Derse Teknoloji Entegrasyonu 2. alt boyutunda yer

alan puanların tarih öğretmenlerinin teknoloji ile ilgili eğitim almış olma durumları açısından istatistiki olarak anlam ifade edecek bir şekilde farklılaşmış olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Sosyal etik ve Yasal Hükümler alt boyutu ile Derse teknoloji entegrasyonu alt boyutuna ait Teknoloji ile ilgili eğitim alan bireylerin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri için ortalama toplam puanda; Teknoloji Okuryazarlığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu ve İletişim puanlarının teknoloji ile ilgili hizmet içi eğitim almayan öğretmenlerin puanlarından daha yukarıda olduğu görülmektedir. Bireylerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerine ait Teknoloji Okuryazarlığı ve İletişim alt boyutundaki alınan puanların teknoloji alanında hizmet içi eğitim almış olma durumlarına göre istatistiki açıdan kayda değer bir farklılığın ortaya çıkmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

4.1.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular

Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde okulun bulunduğu yerleşim merkezine göre farklılık göstermekte midir? alt problemi araştırılmıştır. Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin okulun bulunduğu yerleşim merkezine göre bir farklılığın yansıyıp yansımadığını ortaya koymak amacı ile ilişkisiz örneklemler t testi analizi yapılmıştır. Elde edilen analize ait sonuçlar Tablo 4.12'de sunulmuştur.

Tablo 4.12: Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri okulun bulunduğu yerleşim merkezi değişkenine göre inceleme analizi

	Alt boyut	Yer. Mrkz	N	$\bar{X}$	SD	df	T	P
1.boyut	Teknoloji Okuryazarlığı	il	45	59,58	20,60	89	-1,018	,026
		ilçe	46	63,56	16,57		-1,016	
2. boyut	Derse Teknoloji Entegrasyonu	il	45	30,51	9,36	89	-2,372	,000
		ilçe	46	34,41	5,99		-2,361	
3. boyut	Sosyal Etik ve Yasal	il	45	23,73	5,89	89	-3,243	,001
		ilçe	46	27,02	3,50		-3,226	

4.boyut	Hükümler İletişim	il	45	12,60	4,50	89	0,086	,281
		ilçe	46	12,52	4,14		0,086	

Tablo 4.12 incelendiğinde öğretmenlerin okulun bulunduğu yerleşim merkezine göre eğitim teknolojileri kullanım düzeylerine ait üç alt boyutta yer alan puanların öğretmenlerin görev yaptığı il ve ilçe merkezine göre istatistiki açıdan kayda değer bir farklılaşmanın ortaya çıktığı görülmektedir ($p<0.05$). İlçede yer alan okulda görev yapan veya ilçede yaşayanların lehine (Teknoloji Okuryazarlığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu, Sosyal etik ve Yasal Hükümler) alt boyutta farklılık göstermektedir. İletişim alt boyutunda istatistiki açıdan anlam ifade eden bir farklılığın ortaya çıkmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

4.1.7. Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri görev yaptıkları okul türüne göre farklılık göstermekte midir?" alt problemi bu başlık altında araştırılmıştır. Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde görev aldıkları okul türüne göre farklılığın ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gerçekleştirilmiştir. Elde edilen analize ait sonuçlar Tablo 4.13'te sunulmuştur.

Tablo 4.13: Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri okul türü değişkenine göre inceleme analizi

		ΣX^2	df	MS	F	p
boyut_1	Gruplar arası	1229,43	4	307,357	0,876	**0,482**
	Grup içi	30166,53	86	350,777		
	Toplam	31,395,95	90			
boyut_2	Gruplar arası	311,29	4	77,824	1,214	**0,311**
	Grup içi	5511,43	86	64,086		
	Toplam	5822,72	90			
boyut_3	Gruplar arası	112,567	4	28,142	1,093	**0,365**

	Grup içi	2215,19	86	25,758		
	Toplam	2327,76	90			
boyut_4	Gruplar arası	101,82	4	25,455	1,399	**0,241**
	Grup içi	1564,59	86	18,193		
	Toplam	1666,42	90			

Tablo incelendiğinde okul türleri arasında eğitim teknolojileri kullanım düzeyi açısından anlam ifade eden bir farklılaşmanın ortaya çıkmadığı (p>0,05) görülmektedir. Bu araştırma okul türlerine göre öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri betimsel istatistikleri aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 4.14: Tarih öğretmenlerinin Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri okul türü değişkenine göre inceleme analizi

Okul türü		boyut_1	boyut_2	boyut_3	boyut_4
Anadolu Lisesi	X	60,81	31,77	24,91	12,09
	N	43	43	43	43
	SD	19,30	8,44	5,66	4,19
Fen lisesi	X	64,09	34,73	27,64	14,82
	N	11	11	11	11
	SD	12,15	6,05	3,41	3,95
İmam Hatip	X	62,36	31,78	25,86	12,0
Lisesi	N	14	14	14	14
	SD	22,49	9,92	4,77	4,19
Mesleki Teknik	X	57,23	31,35	24,17	12,0
A. Lisesi	N	17	17	17	17
	SD	18,66	7,06	5,14	4,89
Diğer	X	73,16	38,33	27,16	14,67
	N	6	6	6	6
	SD	13,30	3,98	2,56	3,44
Toplam	X	61,59	32,48	25,39	12,56
	N	91	91	91	91
	SD	18,67	8,04	5,08	4,30

Farklı lise türlerinde görev yapan tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri incelenmiştir. Puanlar incelendiğinde diğer kategorisinde sınıflandırılan spor lisesi, güzel sanatlar lisesi, çok programlı lisede görevli olan tarih öğretmenleri

bulunmakta idi. Bu grupta olan öğretmenlerin teknoloji okuryazarlığı boyutunda aldıkları puan 73,16 olarak farklı lise türlerine göre daha yüksek düzeydedir. Teknoloji okuryazarlığı alanında en düşük puan 57,23 ile Meslek Lisesinde görev yapan Tarih öğretmenlerine aittir.

Farklı okul türlerinde derse giren tarih öğretmenlerinin Derse Teknoloji Entegrasyonu alt boyutunda aldıkları puan incelendiğinde maksimum 45 puan alınabilecek olan alanda diğer okul türlerinde görev yapan tarih öğretmenleri 38,33puan ile maksimum puanı almışlardır. Derse Teknoloji Entegrasyonu alt boyutunda alınan en düşük puan 31,35 puan ile Meslek lisesinde görev yapan tarih öğretmenleri tarafından alınmıştır.

Farklı okul türlerinde derse giren tarih öğretmenlerinin Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutunda aldıkları puan incelendiğinde maksimum 30 puan alınabilecek olan alanda Fen Lisesinde görev yapan tarih öğretmenleri 27,64 puan almışlardır. Sosyal Etik ve Yasal Hükümler için alt boyutta alınan en düşük puanın 24,17 puan ile Meslek lisesinde görev yapan tarih öğretmenleri tarafından alınmış olduğu görülmektedir.

Farklı okul türlerinde derse giren tarih öğretmenlerinin İletişim alt boyutunda aldıkları puan incelendiğinde maksimum 20 puan alınabilecek olan alanda; Fen Lisesinde görev yapan tarih öğretmenleri 14,82 puan almışlardır. İletişim alt boyutunda alınan en düşük puan 12,0 puan ile Meslek Lisesi ve İmam Hatip Lisesinde görev yapan tarih öğretmenleri tarafından alınmıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan araştırmadan ortaya çıkan veriler esas alınarak çalışmada elde edilen sonuçlar açıklanarak tartışılmış ve ilgili literatürde yer alan çalışmalardan elde edilen sonuçlar ile ilişkilendirilmiş ve bununla ilgili öneriler ele alınmıştır.

5.1. Sonuçlar

Araştırmadaki birinci alt problem "Çorum ilinde görev yapan tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeyi nasıldır?" olarak belirlenmiştir. Yapılan araştırmada öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanımının iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun sebebi covid 19 sürecinde uzaktan eğitim çalışmalarında yoğun olarak yer alan öğretmenlerin teknolojik gelişmeleri kavramış olması ve değişime ayak uydurması şeklinde izah edilebilir. Tarih Öğretmenlerinin eğitim alanında teknoloji kullanım düzeylerinin yüksek olduğu boyutlardan biri Teknoloji Okuryazarlığıdır. Tarih öğretmenlerinin iyi bir teknoloji okuryazarı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tarih öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına dair orta düzeyin üzerinde iyi seviyede oldukları alt boyut Derse Teknoloji Entegrasyonudur. Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutunda da öğretmenler eğitimde teknoloji kullanımı ölçeğinden yüksek puan elde etmişlerdir. Tarih öğretmenlerinin eğitim sürecinde teknoloji kullanımında sosyal ve etik ilkelerin bilincinde olup yasal hükümler hakkında bilgi sahibi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın alt boyutlarından İletişim faktöründe de tarih öğretmenlerinin orta düzeyin üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çelik tarafından 2019 yılında öğretmenlerin eğitim teknolojisi düzeylerini Sakarya ili örneğinde incelemiştir. Söz konusu çalışmada öğretmenlerin teknoloji düzeylerinin Teknoloji Okuryazarlığı ile Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutunda yüksek olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Yine aynı çalışmada Derse Teknoloji Entegrasyonu ve İletişim alt boyutları için de orta düzeyde yüksek sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür. elde etmiştir. Genel olarak öğretmenlerin teknoloji kullanım düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Bu açıdan yaptığımız araştırma Çelik tarafından 2019 yılında yapılan çalışmanın sonucu ile örtüşmektedir.

Cin ve Yelken tarafından 2019 yılında yapılan araştırma; ortaokul öğretmenlerinin bilişim teknolojileri kullanım düzeyleri ile ilgilidir. Araştırmada veriler Mersin ilinde görev yapan ortaokul öğretmenlerinden toplanmıştır. Araştırma; ortaokul öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzey algılarının yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bununla birlikte aynı çalışmada alt boyutlarına bakıldığında ortaokul öğretmenlerinin yalnızca İletişim alt boyutunda yeterliliklerinin düşük olduğu görülmüştür. Araştırma geneline öğretmenlerin teknoloji kullanım düzeylerinin yüksek olması araştırmamızda elde edilen sonuçlar ile uyumlu olup çalışmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Tokat ilinde 2020 yılında Bolat, Korkmaz ve Çakır tarafından yapılan çalışmada resmi ortaokul branş öğretmenlerine teknoloji kullanım ölçeği uygulamışlar ve değerlendirmişlerdir. Yaptıkları çalışmada öğretmenlerin en fazla puanı Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutunda aldıkları, İletişim alt boyutunda ise en az puanı aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak eğitim teknolojileri kullanım ölçeğinden ortalamanın üzerinde bir sonuç almaları ile de yaptığımız araştırmanın genel sonucunu desteklemektedir.

Araştırmadaki ikinci alt problem "Tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?" olarak belirlenmiştir. Burada resmi ortaöğretim kurumlarında görev yapan tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeylerinin erkek ve kadın cinsiyet değişkeni açısından anlam ifade eden bir farklılaşma oluşturup oluşturmadığı t-testi ile incelenmiştir. Uygulanan testte dört alt boyut üzerinden veriler elde edilmiştir. Ölçeğin üçüncü faktörü yani araştırmanın üçüncü alt boyutunu oluşturan Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutu için erkek öğretmenlerin lehinde farklılık olsa da diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Çelik (2019) tarafından yapılan çalışmanın sonucunda Teknoloji Okuryazarlığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu ve İletişim alt boyutlarında erkek öğretmenlerin lehinde bir farklılığın olduğu, Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutunda ise öğretmenlerin cinsiyeti açısından dikkate değer bir farklılığın ortaya çıkmadığı bu açıdan cinsiyet değişkeni alt boyutunda çalışmamız ile örtüşmediği görülmektedir. Cin ve Yelken (2019)'in Mersin'de ortaokul öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeylerini inceledikleri

araştırmalarında Teknoloji Okuryazarlığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu ve İletişim alt boyutları için erkek öğretmenlerin lehinde dikkate değer farklılığın ortaya çıktığı, çalışmanın geneli açısından bakıldığında çalışmamız ile uyumlu olsa da birinci alt boyutta uyuşmadığı görülmektedir. Bolat, Korkmaz ve Çakır (2020) tarafından Tokat ilinde ortaokul öğretmenleri ile yapılan çalışmada tüm alt boyutlarda; Gaziantep'te ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin bilişim teknolojileri kullanım seviyelerini inceleyen Eroğlu (2019) bilişim teknolojileri kullanım seviyesi bakımından erkek öğretmenler lehine farklılık tespit etmiştir. Öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanabilme seviyelerinin ölçüldüğü Akdoğan ve Çam (2022) tarafından Muğla ilinde ilkokul, ortaokul ve lise ayırt etmeksizin yapılan çalışmada öğretmenlerin teknolojiyi kullanma seviyelerinde cinsiyet açısından herhangi bir farklılık saptanmamıştır.

Araştırmadaki üçüncü alt problem "Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri tarih öğretmenlerinin yaşlarına göre farklılık göstermekte midir?" olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin eğitim alanındaki teknolojiyi kullanma düzeylerinin yaş aralıklarına göre herhangi bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için yapılan çalışma sonucunda araştırmanın dört alt boyutundan ikisini oluşturan Sosyal Etik ve Yasal Hükümler ile Derse Teknoloji Entegrasyonu boyutlarında dikkate değer farklılığın oluştuğu görülmektedir. 31-35 yaş aralığında yer alan tarih öğretmenlerinin 51 yaş ve üzerinde yer alan tarih öğretmenlerine göre ikinci ve üçüncü alt boyutlarda teknoloji düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Birinci ve dördüncü alt boyutlarda ise dikkat çekici bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Çelik (2019) tarafından yapılmış olan çalışmada birinci alt boyut olan Teknoloji Okuryazarlığı boyutunda 35 yaşından küçük olan öğretmenlerin 41 yaşından büyük olan öğretmenlerin lehinde dikkate değer farklılaşmanın ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Bunun dışında yer alan boyutlarda ise herhangi bir dikkate değer farklılığa ulaşılamamıştır. Eroğlu'nun (2019) Gaziantep'te yaptığı çalışmasında da genç yaşta yer alan öğretmenlerin, yaşı daha ileri olan öğretmenlere nazaran teknoloji kullanım düzeylerinde dikkat çeken bir farklılaşma olduğunu tespit etmiştir. İleri yaş gruplarında teknoloji kullanım düzeyinin düşük olmasının bu yaş gruplarında yer alan öğretmenlerin lisans mezuniyetlerinin üzerinden uzun bir zaman

geçmiş olması olarak açıklanabilir. Bu da öğretmenlerin lisans eğitimi sırasında aldıkları teknoloji eğitiminin yıllar geçtikte etkinliğinin azaldığını söyleyebiliriz.

Araştırmadaki dördüncü alt problem "Eğitim teknolojileri kullanım düzeyleri tarih öğretmenlerinin lisansüstü eğitim durumlarına göre farklılık göstermekte midir?" olarak belirlenmiştir. Tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeylerinin lisans ve lisansüstü eğitim seviyelerine göre bir farklılık oluşturup oluşturmadığı t-testi ile incelenmiştir. Yapılan incelemede araştırmanın üçüncü alt boyutu olan Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutunda lisansüstü eğitim seviyesine sahip tarih öğretmenlerinin daha yüksek bir puana sahip oldukları görülmüş olup diğer alt boyutlarda dikkat çekici bir farka rastlanmamıştır. Çelik (2019) tarafından yapılan çalışmada birinci alt boyut Teknoloji Okuryazarlığı ile dördüncü alt boyut İletişim'de lisansüstü eğitim mezunu öğretmenler lehinde dikkate değer farkın ortaya çıktığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu ile Sosyal etik ve Yasal Hükümler alt boyutunda herhangi bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Cin ve Yelken tarafından 2019 yılında yapılan Mersin ilindeki çalışmasında Teknoloji Okuryazarlığı alt boyutunda ortaokulda görev yapan öğretmenler içerisinde lisansüstü öğretmenler lehine bir farklılık tespit edilmiş, diğer alt boyutlarda ise dikkat çekici bir fark görülmemiştir. Son yıllarda telif hakları, fikri mülkiyet, bilişim suçları gibi alanlarda kanuni düzenlemeler yapılmıştır. Lisansüstü öğrenim sırasında tez, makale gibi alanlarda çalışma yapan öğretmenlerin kaynakça, atıf gibi konularda bilgi sahibi olmaları, ölçekte bu alt boyutta yüksek puan almalarının tesadüf olmadığını göstermektedir.

Araştırmadaki beşinci alt problem "Eğitim teknolojileri kullanım düzeyi; tarih öğretmenlerinin teknoloji alanında eğitim alma durumlarına göre farklılık göstermekte midir?" olarak belirlenmiştir. Teknoloji konusunda almış oldukları eğitimlerin tarih öğretmeleri arasında eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinde farklılaşmaya etkisi t-testi ile incelenmiştir. Yapılan incelemede araştırmanın ikinci ve üçüncü alt boyutunu oluşturan Derse Teknoloji Entegrasyonu ile Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutunda teknolojinin kullanılması ile ilgili herhangi bir eğitime katılan öğretmenlerin daha yüksek bir puana sahip oldukları, diğer iki boyutta ise anlamlı bir farklılığın oluşmadığı görülmüştür. Çelik (2019) tarafından yapılan çalışmada teknoloji alanında hizmet içi eğitim almış öğretmenlerin Teknoloji

Okuryazarlığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu ve İletişim alt boyutlarında teknoloji alanına hizmet içi eğitim almayan öğretmenlere göre eğitimde teknoloji kullanma düzeyleri için alınan puanların üst seviyede çıktığı; Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutunda ise bu alanda eğitim almış olmalarının herhangi bir farklılığa sebep olmadığı görülmüştür. Eroğlu (2019)'nun çalışmasında teknoloji alanında hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin bu alanda eğitim almamış öğretmenlere nazaran puanlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Teknoloji alanında eğitim alan öğretmenlerin, diğer öğretmenlere oranla ölçekten yüksek puanlar almaları teknoloji alanında gerçekleştirilen eğitimlerin etkili olduğunu göstermektedir.

Araştırmadaki altıncı alt problem "Eğitim teknolojileri kullanım düzeyi; tarih öğretmenlerinin görev yaptığı okulun bulunduğu yerleşim merkezine göre farklılık göstermekte midir" olarak belirlenmiştir. Tarih öğretmenlerinin görev yaptıkları il ve ilçe yerleşim birimlerinin onların eğitim teknolojilerini kullanma düzeyine etkisi t-testi ile incelenmiştir. İlçede görev yapan tarih öğretmenlerinin araştırmanın birinci, ikinci ve üçüncü alt boyutunu oluşturan Teknoloji Okuryazarlığı, Derse Teknoloji Entegrasyonu ile Sosyal Etik ve Yasal Hükümler boyutlarında ilçede görev yapan öğretmenlerin lehine bir puan farkının olduğu, iletişim alt boyutunda ise dikkate değer bir farkın olmadığı görülmüştür. Bu durum ilçede yaşamanın eğitim teknolojileri kullanım düzeyinde dezavantaja dönüşmediğini de göstermektedir.

Araştırmadaki yedinci alt problem "Eğitim teknolojileri kullanım düzeyi tarih öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre farklılık göstermekte midir?" olarak belirlenmiştir. Görev yapmış oldukları okul türlerinin tarih öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanımına etkisi t-testi ile incelenmiştir. Teknoloji Okuryazarlığı alt boyutunda Çok Programlı Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi öğretmenlerinin en yüksek, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin ise en düşük puan sahip olduğu görülmüştür. Derse Teknoloji Entegrasyonu alt boyutunda Çok Programlı Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi öğretmenlerinin en yüksek Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin ise en düşük puan sahip olduğu görüldü. Sosyal Etik ve Yasal Hükümler alt boyutunda Fen Lisesi'nde görev yapan öğretmenlerin en yüksek, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin ise en düşük puan sahip olduğu görüldü. İletişim alt boyutunda

öğretmenlik görevini Fen Lisesi'nde yerine getiren öğretmenlerin en yüksek, İmam Hatip Lisesi ile Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde görev yapan öğretmenlerin de en düşük puana sahip olduğu görülmüştür. Gaziantep ilinde Eroğlu'nun 2019 yılında yaptığı çalışmada okul türünün öğretmenlerin teknoloji kullanımında farklılık ortaya çıkartan bir değişken olmadığını tespit etmiştir. Her okul türünün kuruluş amacından kaynaklı farklı misyonlara sahip olması teknoloji kullanım düzeyinde her alt boyutta farklı sonuçlar vermesinin gayet anlaşılabilir olduğu düşünülmektedir.

5.2. Öneriler

Tarımın egemen olduğu bir toplum sisteminden sanayinin egemen olduğu bir toplum sistemine, sanayinin egemen olduğu bir toplum sisteminden de bilginin egemen olduğu bir toplum sistemine geçilirken her dönemde insanın çalışma ve uzmanlık alanı farklılaşmıştır. Bilgi toplumu olma sürecinde içinde bulunduğumuz çağın ihtiyacı haline gelen teknoloji entegrasyonu eğitim-öğretim süreçlerini de etkilediği aşikârdır.

Öğrenme süreci, içinde bulunduğumuz 21. Yüzyıl'da yalnızca öğrencide başlayıp öğrencide tamamlanan bir durum halinden uzaklaşarak içinde birden fazla değişkeni kapsayan çok boyut içeren bir konuma dönüşmüştür. Öğrenme sürecinin en önemli boyutlarından biri de günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması olarak çağın getirdiği bir kriter olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle 2020 yılından itibaren çalışma alanlarının tamamı pandemi sebebiyle işleyişini değiştirirken eğitim ve öğretim alanı da bu süreçten payını almış ve teknoloji kullanımı doğrudan iletişimi, etkileşimi ve öğrenme alanının paydaşlarını öğrenci, öğretmen veli yönetici süreçlerinin tamamını etkilemiş olduğu yapılan çalışmalar ile görülmüştür (Bayburtlu, 2020; TUBA, 2020; Yurtbakan, Ayyıldız, 2020; Zan:Zan 2020; Zan, 2021).

Her geçen gün dünya genelinde eğitim alanında öğretmenlerin, yöneticilerin ve eğitimin tüm paydaşlarının eğitim teknolojisi kullanım ihtiyacı artmakta ve bununla birlikte eğitim teknolojisi seviyelerini belirleme ihtiyacı da merak edilmektedir

(ISTE, 2008). Türkiye'de uygulamaya konulan "Eğitimde Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi" projesi de dikkate alındığında, öğretmenler için eğitim teknolojisinin kullanma seviyelerinin ortaya konulması mühim hale gelmiştir. Öğretmenlerin alanlarında kullandıkları teknolojiler branşa özgün olmakla birlikte ihtiyaçlar da buna bağlı olarak değişmektedir.

Yapılan araştırma sonuçları dikkate alındığında çözüm önerilerini aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz.

1- Eğitim teknolojisi odaklı hizmet içi eğitimlerde ileri yaş gruplarında yer alan öğretmenlere öncelik tanınması ileri yaş grubunda yer alan öğretmenlerin eğitim teknolojisi kullanımındaki dezavantajlarını azaltmak için önemli bir fırsat ortaya koyabilecektir. Eğitim planlamalarında önceliklerin bu açıdan da değerlendirilmesi gerekmektedir.

2- Basılı yayın, sosyal medya vb. alanlarda öğretmenlerin çeşitli yasal problemler yaşamaması için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerde son yıllarda yasal olarak da alt yapısı oluşturulan telif, fikri mülkiyet, bilişim suçları gibi alanlarda eğitimlerin oldukça gerekli olduğu görülmektedir.

3- Teknoloji alanında eğitim almayan öğretmenlerin alan öğretmenlere göre düşük puanlara sahip olması bu alanda bir eksiklik olduğunu göstermektedir. Bu durum Eğitim teknolojisi alanında hem eğitim sayısının arttırılması hem de katılımcı sayısının arttırılması mesajını vermektedir.

4- İl merkezlerinde yer alan ortaöğretim kurumlarında görevli olan öğretmenlerin teknoloji kullanım düzeylerinde ilçelerde görevli olan öğretmenlere nazaran geride kalması il merkezine görev yapan öğretmenlerin teknoloji ile ilgili eğitimlere katılım sayısının arttırılması gerektiğini göstermektedir.

5- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Almanca, İngilizce, Sosyal Etkinlik gibi derslerde ders kitabının dışında öğretmenlerin kullanımına sunulan

"Öğretmen Kılavuz Kitabı"nın diğer dersler içinde hazırlanması ve kitap içeriklerinin bilgi teknoloji konularında zenginleştirilmesi gerekmektedir.

6- Teknolojinin sürekli gelişmesi buna bağlı olarak eğitim materyallerinin de gelişen teknoloji ile çeşitlilik kazanması teknoloji eğitimlerinin sürekliliğini de zorunlu hale getirmektedir. Eğitim teknolojisi alanında eğitimler güncel gelişmeler ışığında planlanmalıdır

7- Eğitimde teknoloji kullanımı alanında düzenlenecek kurs, seminer gibi etkinliklerin içerik kısmında teorik etkinliklerden ziyade pratik kısmının nicelik ve nitelik açısından arttırılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Akdoğan, C., & Çam, A. (2022). Öğretmenlerin teknoloji kullanabilme düzeylerinin farklı demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Araştırma ve Deneyim Dergisi*, 7 (2), 1-14.

Al, U., & Madran, O. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: Sahip olması gereken özellikler ve standartlar. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 259-271.

Alkan, C. (1974). Eğitim teknolojisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(1) 339-344.

Alkan, C. (1987). *Açıköğretim: Uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi.* Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Altuntaş, Y. S. (2022). Uzaktan eğitimde tarih öğretimi ve karşılaşılan sorunlar. *Yüksek Lisans Tezi*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tarih Eğitimi Bilim Dalı.

Bayburtlu, Y. S. (2020). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Electronic Turkish Studies*, 15 (4), 131-151.

Bayraktar, R. (2015). Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi: Ölçek geliştirme çalışması. *Yüksek Lisans Tezi*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Bolat, D., Korkmaz, Ö., & Çakır, R. (2020). Ortaokul öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanım ve derslerine entegre edebilme düzeylerinin belirlenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (2) , 229-250.

Büyükkaragöz, S. S., & Çivi, C. (1995). *Genel öğretim Metotları.* Konya: Atlas Kitabevi.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2015). *Blimsel araştırma yöntemleri.* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Cin, A., & Yelken, T. Y. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgileri ile bilişim teknolojisi kullanım düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 741-755.

Çallı, İ., İşman, A., & Torkul, O. (2001). Sakarya Üniversitesi'nde uzaktan eğitimin dünü bugünü ve geleceği. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (3).

Çelik, A. (2019). Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi: Sakarya ili örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

Çetin, Ö., Çakıroğlu, M., Bayılmış, C., & Ekiz, H. (2004). Teknolojik Gelişme İçin Eğitimin Önemi ve İnternet Destekli Öğretimin Eğitimdeki Yeri. *TOJET: The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, 3 (3).

Çilenti, K. (1998). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim.* Ankara: Gül Yayınları.

Demir, E. (2014). Uzaktan eğitime genel bir bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (39) 203-212.

Demirel , Ö., & Yağcı, E. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri.* Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.

Demirel, Ö., Seferoğlu, S. S., & Yağcı, E. (2001). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme.* Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Eliküçük, H. (2006). Öğretmenlerin öğretme-öğrenme süreçlerinde teknoloji kullanma yeterlilikleri. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Teknoloji Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Engin, A. O., Tösten, R., & Kaya, M. D. (2010). Bilgisayar Destekli Eğitim. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 1 (5), 69-80.

Ergüven, İ. H., & Pamuk, A. (2022). Tarih Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojisi ile İlgili Özyeterliklerinin ve Tutumlarının İncelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 56 253-272.

Eroğlu, N. (2019). Lise öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanım düzeylerinin incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

Erturgut, R. (2008). İnternet temelli uzaktan eğitimin örgütsel, sosyal, pedagojik ve teknolojik bileşenleri. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(2), 79-85.

George, D., & Mallery, P. (2012). *IBM SPSS statistics 19 step by step.* Boston, Mass.

Girginer, N., & Özkul, A. E. (2004). Uzaktan eğitimde teknoloji seçimi. *TheTurkish Online Journal of EducationalTechnology*, 3(3) 155-164.

Gökçe, A. T. (2008). Küreselleşme sürecinde uzaktan eğitim. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi,* (11), 1-12.

Gönenç, E. Ö. (2003). İnternet ve Türkiye'deki gelişimi. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 0 (16), 87-98.

Gündoğan, M. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknoloji yeterlik düzeyleri (Bursa ili örneği). *Yüksek Lisans Tezi*. Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı.

Gündoğdu, T. (2014). Bir öğretme-öğrenme aracı olarak akıllı tahta. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2 (6), 392-401.

Güvendi, G. M. (2014). Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: Eğitim Bilişim Ağı (EBA) örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Hair, J. F., Black, W. C., Anderson, R. E., & Babin, B. J. (2018). *Multivariate data analysis.* 8th ed, Cengage Learning, EMEA: Andover, Hampshire.

Hızal, A. (1983). *Uzaktan öğretim süreçleri ve yazılı gereçler: eğitim teknolojisi açısından yaklaşım.* Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Höçük, S. (2011). Ankara Üniversitesi uzaktan eğitim programına katılan öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen faktörler. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Ana Bilim Dalı.

İçten, T. (2006). Uzaktan eğitim öğrencileri için web tabanlı çevrimiçi sınav sistemi uygulaması geliştirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Elektronik-Bilgisayar Eğitimi Ana Bilim Dalı.

ISTE. (2008). National Educational Technology Standards for Teachers.

İşman, A. (1998). *Uzaktan Eğitim.* Sakarya: Değişim Yayınları.

İşman, A. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme.* İstanbul: Değişim Yayınları.

İşman, A. (2008). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı.* Ankara: Pegem Akademi.

Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri.* Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

Karaağaçlı, M. (2004). *Eğitimde teknoloji ve materyal.* Ankara: Pelikan Yayıncılık.

Karasar, N. (2009, s.77). *Bilimsel araştırma yöntemi.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim.* Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kaya, Z., Erden, O., Çakır, H., & Bağırsakçı, N. B. (2004). Uzaktan eğitimin temelleri dersindeki uzaktan eğitim ihtiyacı ünitesinin web tabanlı sunumunun hazırlanması. *Turkish Online Journal Of Educational Technology*, 3(3).

Keser, H. (1991). Bilgisayarın evrimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24 (2), 411-422.

Kılıçer, K. (2008). Teknolojik yeniliklerin yayılmasını ve benimsenmesini arttıran etmenler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2) 209-222.

Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.

Kocayiğit , A., & Uşun, S. (2020). Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları (Burdur ili örneği). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23) 285-299.

Mayers, A. (2013). *Introduction to statistics and SPSS in psychology.* Pearson Education Limited.

Mutlu, M. E., Yılmaz, R., & Öztürk, M. C. (1997). Uzaktan eğitim veren fakültelere yönelik bilgisayar destekli eğitim yazılımlarının internet üzerinde yayımlanabilirliği. *4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 10-12.

Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5: 376-394.

Özel, E. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretim Teknolojilerine Yönelik Tutum ve Davranışları. *Doğu Coğraya Dergisi*, 19 (31), 129-144.

Şahin, M., & Erman , E. (2019). Tarih dersi öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı'na (Eba) ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (49), 256-275.

TÜBA. (2020). Covid 19 Pandemi Değerlendirme Raporu. Ankara, https://www.tuba.gov.tr/files/images/2020/kovidraporu/Covid-19%20Raporu-Final+.pdf.

Uluğ, F., & Kaya, Z. (1997). *Uzaktan eğitim yaklaşımıyla ilköğretim.* Ankara: Uzaktan Eğitim Vakfı.

Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim.* Ankara: Nobel Yayınları.

Ülkü, S. (2018). İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları. *Yüksek Lisans Tezi*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

Verduin, J. R., & Clarck, T. A. (1994). *Uzaktan Eğitim: Etkin Uygulama Esasları (1. Baskı).* İlknur Maviş (çev.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.

Yağcı, M. (2017). Tarih öğretiminde bilgisayar destekli öğretimin akademik başarıya, öğrenilenlerin kalıcılığına ve bilgisayara karşı tutuma etkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 102-113.

Yenal, A. Ç. (2009). Uzaktan Eğitim. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Eğitim Denetimi ve Yönetimi Bilim Dalı.

Yeniad, M. (2006). Uzaktan eğitimde kullanılmak üzere web tabanlı bir portal yazılımı geliştirme. *Yüksek Lisans Tezi*. Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Yıldız, S. (2016). Pedogojik Formasyon Eğitimi Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları. *Bolu Abant İzzet Baysal Ünivesitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1) 301-329.

Yılmaz, K., & Horzum, M. B. (2005). Küreselleşme, bilgi teknolojileri ve üniversite. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(10), 103-121.

Yumbul, E. (2021). Liselerde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

Yurtbakan, E., & Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve ebeveynlerin covid-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15 (6), 949-977.

Zan , N., & Zan, B. U. (2020). Koronavirüs ile acil durumda eğitim: Türkiye'nin farklı bölgelerinden uzaktan eğitim sistemine dahil olan Edebiyat Fakültesi öğrencilerine genel bakış. *Turkish Studies*, 15 (4), 1367-1394.

Zan, N. (2021). Kimya öğretmenlerinin; covid-19 sürecinde uzaktan eğitim uygulamaları hakkında görüşleri. *Türkiye Kimya Derneği Dergisi Kısım C: Kimya Eğitimi*, 6 (2), 241-284.

EKLER

Ek 1 Kullanılan Ölçek

Öğretmenlerin Eğitim Teknolojisi Kullanım Düzeylerini Belirleme Ölçeği

Değerli Öğretmenimiz;
LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi; Özgür TURAN ve Nuray ZAN tarafından yürütülen "Tarih Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Teknoloji Kullanım Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Bu ölçek Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin eğitim teknolojisi kullanım düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleşmekte olup araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalıdır. Yapılan çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmeyecektir. Yalnızca araştırma amacı ile kullanılacak anket uygulamasında vereceğiniz yanıtlar tamamen gizli tutulacak yalnızca araştırmacılar tarafından değerlendirilecek ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Eğer anlaşılamayan veya açık olarak ifade edilmediğini düşündüğünüz soru ve aşamalarda tarafımızdan e-posta veya telefon ile açıklama talep edebilirsiniz. Çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan ayrılma hakkında sahipsiniz. Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz biçiminde yorumlanacaktır. Sizden beklentimiz anket uygulamasında baskı ve telkin altında olmadan ile soruları yanıtlamanızdır.

Samimiyetle vereceğiniz yanıtlar bu çalışmanın geçerliliği için önem taşımakta olup içtenlikle yanıtladığınız için teşekkür ederiz.

Bölüm 1: Kişisel Bilgiler

1 - Cinsiyetinizi Seçiniz

Kadın Erkek

2- Görev Yaptığınız Okul Türünü Seçiniz

O Anadolu Lisesi O Fen Lisesi O Sosyal Bilimler Lisesi O İmam-Hatip Anadolu Lisesi

O Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi O Çok Programlı Anadolu Lisesi O Güzel Sanatlar Lisesi

O Spor Lisesi

3-Meslekteki Kıdem Yılınızı Seçiniz.

O 1-5 Yıl O 6-10 Yıl O 11-15 Yıl O 16-20 Yıl O 21 Yıl ve Üzeri

4- Görev Yaptığınız Yerleşim Birimi Türünü Seçiniz.

O İlçe O İl Merkezi

5-Yaşınızı Seçiniz.

O 21-25 O 26-30 O 31-35 O 36-40 O 41-45 O 46-50 O51&Üzerİ

6-Öğrenim Düzeyi Seçiniz.

O Lisans O Yüksek Lisans O Doktora

7-Daha önce teknolojiyle ile ilgili bir eğitime katıldınız mı?

O Hayır O Evet

Eveti işaretlediyseniz; hangi eğitimler olduğunu yazınız.

……

8- Yakın çevrenizde(çocuğunuz/kardeşiniz/arkadaşınız/eşiniz/ komsunuz) teknoloji ile ilgilenen ve size yardımcı olabilecek görüşünü alacağınız birisi var mı?

O Hayır O Evet

Yakınlığı: ……

9- Okulunuzda Bulunan Teknolojileri İşaretleyiniz.

□ Bilgisayar □ Projeksiyon Cihazı □ Akıllı Tahta □Doküman Kamera □Çok Fonksiyonlu Yazıcı

Eklemek istediğiniz varsa yazınız.……

10-Kişisel olarak sahip olduğunuz teknolojiler nelerdir?

□Masaüstü Bilgisayar □Dizüstü Bilgisayar □ Tablet Bilgisayar □Akıllı Telefon

11- Aylık olarak teknoloji kullanımına ayırdığınız bütçe nedir?(internet bağlantısı dahil)

……TL

2. Bölüm Teknoloji kullanım düzeyi

***Aşağıdaki soruları "Tamamen Katılıyorum(5)" ile "Hiç Katılmıyorum(1)" seçenekleri arasında işaretleyiniz.**

*Aşağıdaki soruları "Tamamen Katılıyorum(5)" ile "Hiç Katılmıyorum(1)" seçenekleri arasında işaretleyiniz						
Her satırda sadece bir seçeneği işaretleyiniz. Tamamen Katılıyorum → Hiç Katılmıyorum						
No	İfadeler	5	4	3	2	1
1	Bir işletim sistemini yeniden kurarım.					
2	Verilerimi internet üzerinde bir alanda (googledrive, dropbox, e-posta v.b.) depolarım.					
3	Bir resim üzerinde çözünürlük ve boyut gibi değişiklikler yaparım.					
4	Taşınabilir bellekleri(diskleri) biçimlendiririm.					
5	Dosya formatları (mp3-wav,avi-mpeg,bmp-jpg v.b.) arasında dönüşüm yaparım.					
6	İnternetten görüntülü konuşma yaparım.					
7	Çoklu ortam öğelerini kullanarak bir sunu hazırlarım.					
8	Çoklu ortam öğelerini (ses, resim, metin vb.) kullanarak bir video hazırlarım.					
9	Ses ayarı ile ilgili gelişmiş ayarları yaparım.					
10	Bir antivirüs programını etkin olarak kullanırım.					
11	Ücretsiz, hazır şablonlu bir internet sitesi oluştururum.					
12	Bir donanımın yazılımını internetten indirerek ya da CD'den kurarım.					
13	Kablosuz ağlar (wireless, bluetooth, kızılötesi vb.) aracılığıyla dosya paylaşırım.					
14	Kablosuz ağdan gelebilecek güvenlik tehditlerine karşı şifre oluştururum..					
15	Mobil cihazlara uygulama yüklerim.					
16	Bilgisayarın görüntü birimi ayarlarını yaparım.					
17	Dosya büyüklükleri ve depolama birimleri arasındaki farkı bilirim.					
18	Sık kullanılan dosya formatlarını (pdf, doc, exe, ppt, xls) bilirim.					
19	Yeni karşılaştığım teknolojilere kolaylıkla uyum sağlarım.					
20	Öğrenci merkezli etkinlikleri destekleyecek materyaller tasarlarım					
21	Derslerde teknoloji kullanmadan önce hazırlık yapılması gerektiğini bilirim					

22	Farklı kazanımlar için farklı teknolojileri seçip kullanırım.					
23	Derste teknoloji kullanımı esnasında karşılaşabileceğim sorunlara alternatif çözümler üretirim					
24	İnternetten öğretim materyali indirip düzenlerim.					
25	Hazır eğitim yazılımları (animasyon, simülasyon, paket öğretici v.b.) bilgisayara yükleyip kullanırım.					
26	Öğrencilerin bireysel öğrenmelerini desteklemek için teknolojiden yararlanırım.					
27	Materyal tasarlarken öğretim tasarımı ilkelerine uygun hareket ederim.					
28	Mesleki gelişimime katkıda bulunabilecek siteleri takip ederim.					
29	İnternetteki her bilginin doğruluğunu kabul etmem, sorgularım.					
30	Kullandığım bilgilerin kaynağını belirtmem gerektiğini bilirim.					
31	Telif hakları konusunda yasal sorumluluklara göre davranırım.					
32	Kişisel bilgilerin paylaşımı ve gizliliğine dikkat ederim.					
33	Sosyal ortamlardaki paylaşımlarımın bana getirdiği sorumlulukların farkındayım.					
34	Eğitim suçlarını bilir ve dikkat ederim.					
35	Çevrimiçi (online) sınav oluşturup öğrencilerime uygularım.					
36	Veliler ve öğrenciler ile toplu iletişim kurmak için çevrimiçi sistemleri kullanırım.					
37	E-posta gruplarının aktif olarak kullanımında öğrencilere rehberlik ederim.					
38	Sosyal ağlarda öğrencilerimle eğitsel paylaşımlarda bulunurum.					

Ek 2 Etik Kurul Başvuru Dilekçesi

21.6.2021

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

ETİK KURUL BAŞKANLIĞINA

"Tarih Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Teknoloji Kullanım Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" isimli araştırmamızın bilimsel araştırmalar etiği açısından değerlendirilmesi hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ek: 1 Adet Başvuru Dosyası

İmza
Sorumlu Araştırmacı
Nuray Zan

Sayfa 1

Ek 3 Etik Kurul Onayı

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL DEĞERLENDİRME FORMU

Toplantı No:	20
Araştırmanın Yürütücüsü:	Nuray Zan
Araştırmanın Başlığı:	Tarih Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Teknoloji Kullanım Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi
Karar Tarihi:	03-06-2021
Kurul Görüşü:	Çalışma Kriterlere Uygundur.

SONUÇ: Çalışma Kriterlere Uygundur.

Başkan
Prof. Dr. Murat ARI
İMZA

Üye
Prof. Dr. Ali YİĞİT
İMZA

Üye
Doç. Dr. Ela CANBOLAT
İMZA

Üye
Dr. Öğr. Üyesi Haydar KOÇ
İMZA

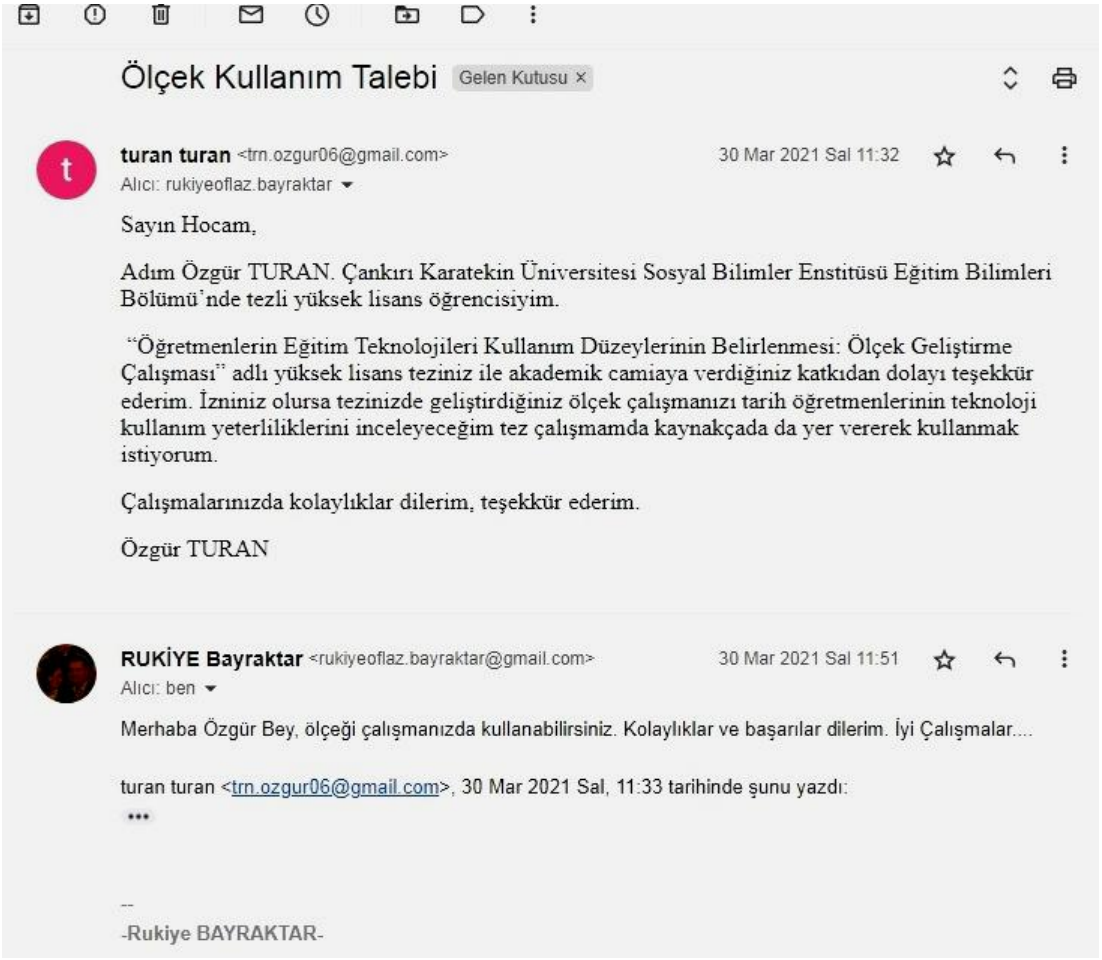
Üye
Öğr. Gör. Fatma Tayhan KARTAL
İMZA

Üye
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim AKYOL
İMZA

Üye
Avukat Mehmet ÇAKMAK
İMZA

Çankırı Karatekin Üniversitesi

Ek 4 Ölçek Kullanım İzni

Ölçek Kullanım Talebi Gelen Kutusu ×

turan turan <trn.ozgur06@gmail.com> 30 Mar 2021 Sal 11:32

Alıcı: rukiyeoflaz.bayraktar

Sayın Hocam,

Adım Özgür TURAN. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Bölümü'nde tezli yüksek lisans öğrencisiyim.

"Öğretmenlerin Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerinin Belirlenmesi: Ölçek Geliştirme Çalışması" adlı yüksek lisans teziniz ile akademik camiaya verdiğiniz katkıdan dolayı teşekkür ederim. İzniniz olursa tezinizde geliştirdiğiniz ölçek çalışmanızı tarih öğretmenlerinin teknoloji kullanım yeterliliklerini inceleyeceğim tez çalışmamda kaynakçada da yer vererek kullanmak istiyorum.

Çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim, teşekkür ederim.

Özgür TURAN

RUKİYE Bayraktar <rukiyeoflaz.bayraktar@gmail.com> 30 Mar 2021 Sal 11:51

Alıcı: ben

Merhaba Özgür Bey, ölçeği çalışmanızda kullanabilirsiniz. Kolaylıklar ve başarılar dilerim. İyi Çalışmalar....

turan turan <trn.ozgur06@gmail.com>, 30 Mar 2021 Sal, 11:33 tarihinde şunu yazdı:

...

--

-Rukiye BAYRAKTAR-

Ek 5 Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzni

T.C.
ÇORUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-43436584-605.01-64680991 30.11.2022
Konu :Araştırma İzni
(Özgür TURAN)

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Milli Eğitim Bakanlığının (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü) 21.01.2020 tarihli ve 81576613-10.06.02-E.1563890 sayılı yazısı. (Genelge 2020/2)
b) Valilik Makamının 29.09.2022 tarihli ve E-43436584-605.99-59291787 sayılı olur'u
c) Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 08.11.2022 tarihli ve E-49835440-199-100148 sayılı yazısı

Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı 198311059 numaralı yüksek lisans öğrencisi Özgür TURAN'ın "Tarih Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Teknoloji Kullanım Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açıcından İncelenmesi" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında müdürlüğümüze bağlı Resmi Ortaöğretim kurumlarındaki Tarih öğretmenleri ile çevrimiçi olarak anket çalışması yapmak istediği ilgi (c) yazıda bildirilmiştir.

Söz konusu çalışma ilgi (b) Valilik Makamının olurunda görevli komisyon üyelerince değerlendirilmiş olup, çalışmanın yapılması uygun görülmüştür.

Yapılacak olan çalışmanın; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak yürürlükte olan tüm yasal düzenlemelerde belirtilen hüküm, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, gönüllülük esası ve ekte gönderilen komisyon tutanağı içeriğinde belirtilen hususlar dahilinde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Ahmet ÇAYLAK
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR

Hüseyin KIR
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

Ek:
1-İlgi (a) Genelge (3 Sayfa)
2-İlgi (c) Yazı ve Diğer Dokümanlar (20 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys
Bilgi için:
Telefon No : Unvan : Öğretmen
E-Posta: İnternet Adresi: Faks:
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden 1458-e50f-35e5-8184-93d2 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 6 Örneklem Alınan Bazı Okullardan Görseller

FATİH ANADOLU LİSESİ
ÇORUM
MESLEKİ VE TEKNİK
ANADOLU LİSESİ
ÇORUM - OSMANCIK
ÖMER DERİNDERE
FEN LİSESİ
ŞEHİT ALİ ALITKAN
ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ORCİD	0000-0002-3947-118X
Adı Soyadı	Özgür TURAN
Doğum Yeri	
Doğum Tarihi	

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Selçuk Üniversitesi
Fakülte	Eğitim Fakültesi
Bölüm	Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Tarih Eğitimi/Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

YÜKSEK LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Enstitü	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı	Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	Millî Eğitim Bakanlığı
Görevi/Pozisyonu	Öğretmen
Tecrübe süresi	15 Yıl

KATILDIĞI

Kurslar	
Projeler	

İLETİŞİM

Adres	
E – mail	